

CREDINȚA STRĂBUNĂ

REVISTĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A ALBA IULIEI ♦ Anul XXIX ♦ Nr. 10 (403) ♦ OCTOMBRIE 2019

Plimbare prin Bizanț (XIII) Palatul Magnaura

Numele acestui palat provine din latinescul *magna aula* (sala mare). Doar o sală din complexul de clădiri numit *Magnaura* deservea Senatul, fiind compusă, la rândul ei, din trei mari săli cu abside.

» Pagina 4

Acoperământul Maicii Domnului și Sfântul Procoavă

Prima jumătate a lunii octombrie este caracterizată de o perioadă cu vreme caldă, denumită în popor *Vara lui Mioi*. Acum, țărănul român întreprinde ultimele pregătiri pentru anotimpul de iarnă.

» Pagina 5

Din viața Eparhiei

Excursie pentru tinerii din parohia Aiudul de Sus
Pelerinii în Lumina Cuvântului
Sfinții Mărturisitori Ardeleni, prăznuiți în Cetatea Marii Uniri
Bindecuvântare arhierescă la începutul anului universitar 2019-2020

Paginile 2-3

Varia

Încoronarea Regilor României reîntregite la Alba Iulia
Sfântul Cuvios Roman Melodul
Biserica Ortodoxă Sărbă a aniversat 800 de ani de autocefalie
Moara de la Mănăstirea athonită Rusikon a fost restaurată și sfințită

Pagina 7

Adunarea Generală a Asociațiunii ASTRA, la Aiud

În perioada 18-20 octombrie 2019, în municipiul Aiud, a avut loc a 113-a Adunare Generală ASTRA. Evenimentul a reunit reprezentanții despărțămintelor din întreaga țară și personalități marcante ale culturii românești care au contribuit și contribuie la conservarea și la îmbogățirea patrimoniului literar și cultural românesc. Înființată în toamna anului 1861, la inițiativa unor intelectuali români ardeleni, *Asociațiunea Transilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român* a contribuit esențial, de-a lungul timpului, la promovarea unității românilor din provinciile istorice și nu numai. Susținând cultura națională și literatura română, ASTRA a fost mereu alături de românii transilvăneni în încercările lor de emancipare socială și în procesul de culturalizare și educare a tinerelor generații.

Manifestarea a început vineri, 18 octombrie, cu depuneri de coroane la busturile lui Avram Iancu, Ovidiu Hulea și Axente Sever, urmate de o întâlnire a invitaților cu reprezentanți ai instituțiilor locale. La orele serii, artiștii au vizitat *Complexul Memorial de la Râpa Robilor din Aiud: Monumentul „Calvarul Aiudului” și Schitul „Înălțarea Sfintei Cruci”*. A doua zi, sâmbătă, 20 octombrie, începând cu ora 9:30, în Sala de conferințe a Liceului Tehnologic, s-a desfășurat deschiderea festivă a Adunării Generale a Asociațiunii ASTRA.

În debutul întrunirii, doamna prof. Despina Stanciu, președintele Despărțământului ASTRA „Ovidiu Hulea” din Aiud, a adresat celor prezenți cuvântul de bun venit, evidențiind importanța organizării acestei manifestări culturale deosebite în „Orașul artelor”, după care a luat cuvântul doamna Oana Badea, primarul Aiudului, urmată de domnul prof. univ. dr. Dumitru Acu, președintele Asociațiunii ASTRA, și delegații ai autorităților.

În continuare, Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, a rostit o frumoasă cuvântare în care a evidențiat rolul

important al Asociațiunii ASTRA în formarea conștiinței naționale și în modelarea și ridicarea standardului de viață al românilor. Printre altele, vorbind despre aportul Asociației în promovarea bogăției spirituale a satului românesc, Arhipăstorul nostru a spus: „Încă de la începutul existenței sale, Asociațiunea ASTRA s-a implicat în viața țăranilor noștri, convinsă că valoarea supremă s-a născut la sat. După cum, în Orient, pomii și plantele rămân mereu verzi, tot așa, în căldura sufletească a oamenilor de la țară, frunzele Evangheliei au rămas mereu vii. Avea dreptate scriitorul Liviu Rebreanu când spunea că «desti-

nul nostru ca neam atârână de cantitatea și de strălucirea de aur curat al credinței ce se află în sufletul țărănului». Asociațiunea ASTRA s-a străduit mult ca această bogăție spirituală să fie valorificată”.

În cea de-a doua parte a zilei, s-a derulat sesiunea de comunicări în plen, în cadrul căreia au fost reliefate personalitățile astriste reprezentative din perioada interbelică, s-a discutat despre contribuția despărțămintelor ASTREI la îmbogățirea patrimoniului cultural local și s-a evocat importanța Aiudului, ca reper cultural și spiritual, și a Despărțământului „Ovidiu Hulea” din Aiud în cultivarea moștenirii culturale locale. De asemenea, în aceeași zi a avut loc vernisarea expoziției de case românești și obiecte de uz casnic în care au putut fi admirate numeroase exponate tradiționale românești și costume populare specifice zonei. Piese prezentate în expoziție au aparținut unui fost astrist, Ion Dochitan, trecut la cele veșnice în urmă cu un an. Lucrările Adunării Generale a Asociațiunii ASTRA s-au încheiat duminică, 20 octombrie, după efectuarea unui tur al Cetății aiudene și după vizitarea Muzeului de Științe ale Naturii și a Bibliotecii Documentare. Evenimentul a onorat municipiul Aiud și a reprezentat un prilej de bucurie pentru iubitorii de cultură și de frumos.

Pr. Oliviu Botoi

Cuvântul
ierarhului

Desăvârșirea morală, ideal suprem al creștinului

CIM
YIK

Sufletul omului, care poartă în el chipul lui Dumnezeu, dorește să se apropie tot mai mult de Dumnezeu, punând în lucrare darurile pe care le-a primit de la Creator. Această năzuință firească îl determină să urce pe scara valorilor morale până ajunge la treapta de sus, numită *desăvârșirea creștină*. Creat „după chip”, omul trebuie să devină „asemenea lui Dumnezeu”, prin bunătate și prin toate faptele bune”, cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur. Dumnezeu Însuși, Care a sădit în noi acest dor nestăvilit după curăție, lumină și sfințenie, ne cheamă la desăvârșire când zice: „Fiți sfinți, că Eu, Domnul Dumnezeuul vostru, sunt sfânt” (Lev. 20, 26). În *Predica de pe munte*, Mântuitorul spune: „Fiți desăvârșiți, precum și Tatăl vostru Cel din ceruri desăvârșit este” (Mt. 5, 48). Prin aceste cuvinte, ne arată limpede că ținta sfântă a vieții omenești este desăvârșirea, la care se poate ajunge printr-o strădanie continuă.

Orice creștin care se străduiește să împlinească voia lui Dumnezeu, fiind ajutat de harul dumnezeiesc, poate urca pe treptele unei vieți plăcute lui Dumnezeu. Un adevărat ucenic însetează mereu după desăvârșire, nu este niciodată mulțumit de sine. Având conștiința nedesăvârșirii, uită binele pe care l-a făcut și dorește să facă mai mult. Are dreptate înțeleptul Solomon când zice: „Calea dreptilor e ca zarea dimineții ce se mărește mereu până se face ziua mare” (Pilde 4, 18). Sfinții Părinți au asemănat desăvârșirea cu scara pe care a văzut-o patriarhul Iacob în vis, la Betel. Din virtute în virtute, creștinul urcă până aproape de Dumnezeu. Sfântul Ioan Scărarul aseamănă desăvârșirea cu o scară formată din 30 de trepte, după numărul celor 30 de ani petrecuți de Mântuitorul până la începutul propovăduirii Sale. E vorba de treptele virtuților, prin care se îmbunătățește viața creștinului și care încep cu lepădarea de sine și sfârșesc

cu iubirea, care este „legătura desăvârșirii” (Col. 3, 14).

Creștinul evlavios caută să uite mereu cele din urmă, cele ce le-a făcut până acum și își ațintește privirea mereu înainte. El consideră că n-a făcut decât prea puțin pentru desăvârșirea sa, ținta lui fiind încă departe de el. Aceasta îl determină să lucreze „cu frică și cu cutremur” la mântuirea sa (cf. Filip. 2, 12-13). Nimeni, niciodată, oricât bine ar face, nu trebuie să se creadă bun și drept. Cine crede aceasta, înțepenește în drum, se pietrifică, precum s-a făcut stâlp de sare femeia lui Lot care a privit înapoi (Fac. 19, 26). Trebuie să fim conștienți că desăvârșirea sau sfințenia este darul lui Dumnezeu la care trebuie să adăugăm necontenit lucrarea noastră (cf. II Pt. 1, 5-7). Tocmai pentru că nu e rodul cuceririlor omenești, ci e darul lui Dumnezeu, desăvârșirea se află la îndemâna tuturor. Singura condiție este disponibilitatea noastră de a stabili cu Hristos o intimitate vitală.

Cei ce se preocupă excesiv de cele ale lumii și ale trupului, neglijând sufletul și desăvârșirea lui, își risipesc energia, își complică viața și pierd acest timp de har, dat nouă ca prilej de înălțare spre Dumnezeu. În schimb, cei care se detașează de plăceri deșarte și de lucruri înșelătoare și merg după Domnul, se umple de har și ajung liberi de orice patimă, liberi de orice pornire rea, liberi de orice zbucium. Aceasta e starea desăvârșirii care asigură liniște deplină și armonie lăuntrică, pentru că acum viața creștinului desăvârșit „este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu” (Col. 3, 3). Această stare de desăvârșire trebuie să fie idealul fiecărui creștin, precum îndeamnă Sfântul Apostol Petru: „Așa cum Cel Ce v-a chemat pe voi e sfânt, fiți și voi sfinți în întreaga voastră purtare” (I Pt. 1, 15).

† IRINEU
Arhiepiscop al Alba Iuliei

Sinaxarul lunii Octombrie

Sfântul Ioan de la Rila

Sfântul Ioan de la Rila s-a născut în anul 876 în satul Skrinu din apropierea Sofiei (Bulgaria), fiind crescut în dreapta credință, după învățătura Bisericii. Rămânând orfan la o vârstă destul de fragedă, și-a împărțit puținele bunuri la săraci și a devenit păstor de vite, pentru a sta departe de lume. Odată, stăpânul l-a bătut pentru că îi pierduse un vițel. Băiatul a plâns îndelung și s-a rugat lui Dumnezeu să-l ajute. Când a găsit vițelul, îi era greu să treacă râul Struma, învolburat în urma ploilor abundente. Atunci, având nădejde în Dumnezeu, s-a rugat, și-a pus cămașa lui zdrențuită pe apă, a făcut deasupra ei semnul crucii și, luând vițelul în brațe, a mers cu el, precum ar fi mers pe uscat, până pe celălalt mal al râului. Stăpânul, fiind ascuns în pădure și văzând acest lucru, l-a eliberat pe tânărul Ioan din slujire.

Atunci, fericitul, în vârstă de 25 de ani, a mers și s-a călugărit în Mănăstirea „Sfântul Dimitrie” din Muntele Ruen (Bulgaria), apoi, după o vreme, s-a retras în pustie. La început, s-a nevoit pe un deal înalt și sterp, mâncând doar verdețuri sălbatice, dar tâlharii au venit peste el noaptea, l-au bătut

și l-au alungat de acolo. Și-a găsit apoi o peșteră unde a locuit.

Sfântul Ioan a viețuit 12 ani într-o peșteră, apoi s-a dus în Munții Rilei, unde și-a găsit sălaș în scorbura unui copac. Postea și se ruga mult, plângând neîncetat. Dumnezeu l-a făcut cunoscut mai întâi ciobanilor, printr-o turmă de oi, care a alergat de-a lungul potecilor prăpăstioase și nu s-a oprit până la locul în care viețuia călugărul. De atunci, ei au început să-i aducă pe bolnavi și pe cei tulburați de duhuri necurate la Cuviosul Ioan, pe care el îi vindeca prin rugăciune.

Mai târziu, vrednicul monah a primit sub călăuzirea lui călugări, care au construit în apropiere o mănăstire. Viața lui sfântă și minunile săvârșite de Dumnezeu prin rugăciunile sale au fost o frumoasă predică a credinței creștine pe pământul nou încreștinat al Bulgariei.

Moaștele sale au fost mutate, la scurt timp după adormire, la Sofia, din porunca binecredinciosului țar Petru I al Bulgariei (927-969). Sfântul Ioan de la Rila este considerat ocrotitorul poporului bulgar și este prăznuit în deosebi la 19 octombrie, ziua aflării moaștelor sale.

Vizită arhierescă la Așezământul social „Sfântul Apostol Andrei” din Bărbant, protopopiatul Alba Iulia

Marți, 1 octombrie 2019, Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, a fost prezent la Așezământul social „Sfântul Apostol Andrei” din Bărbant, protopopiatul Alba Iulia. Cu prilejul Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice, Ierarhul nostru, însoțit de părintele Nicolae Ignat, Consilier social-misionar în cadrul Arhiepiscopiei Alba Iuliei, a efectuat o vizită pastorală la acest așezământ social. Fiind prezent în mijlocul vârstnicilor ocrotiți aici, Părintele Arhiepiscop Irineu le-a adresat beneficiarilor cuvinte de folos și sfaturi duhovnicești, după care le-a oferit numeroase daruri și icoane.

În cuvântul rostit cu acest prilej, Chiriarhul nostru a spus: „Bătrânii reprezintă pentru noi un adevărat patrimoniu național, fiindcă de la ei am învățat și încă învățăm evlavia, înțelepciunea, simțul măsurii și omenia românească. Prezența lor printre noi constituie un factor de echilibru spiritual, motiv pentru care scriitorul Vadim Tudor spunea: «O planetă fără bătrâni ar fi, la urma urmei, tot atât de lipsită de gravitație ca și una fără copii». Noi toți avem datoria morală să-i cinstim pe bătrâni ca pe părinții noștri, acordându-le atenția noastră, un zâmbet radios, un cuvânt de îmbărbătare, și făcându-i să prețuiască anii senectuții cu

timp prielnic de pregătire pentru veșnicie. În această privință, un mare duhovnic din Alba Iulia, Părintele de vrednică pomenire Lazăr Țabra, scria: «Bătrânețea-i dureroasă, / Dar e și foarte frumoasă, / Că-l face pe om frumos, / După chipul lui Hristos»”.

Așezământul pentru persoane vârstnice „Sfântul Apostol Andrei” din Bărbant funcționează în cadrul Asociației „Sfântul Apostol Andrei” din localitate, filială a Asociației Filantropia Ortodoxă Alba Iulia. Așezământul este format din două module: un Centru rezidențial pentru 32 de persoane vârstnice și un Centru rezidențial pentru persoane vârstnice cu grad de dependență ridicat, unde sunt îngrijite 20 de persoane. Centrul social oferă cazare, hrană, supravegherea medicamentăției, îngrijire corporală, activități de recreere și sprijin duhovnicesc. În cadrul așezămintelor sociale din cuprinsul Arhiepiscopiei Alba Iuliei, se asigură sprijin zilnic pentru un număr de 713 persoane vârstnice, în cadrul a șapte Centre rezidențiale.

✧ Pr. Mihai Țărău

Excursie pentru tinerii din parohia Aiudul de Sus

Sâmbătă, 12 octombrie a.c., parohia Aiudul de Sus a organizat o excursie binemeritată pentru copiii care au participat pe parcursul anului la activitățile desfășurate în cadrul Centrului Cultural-Catehetic „Sfânta Teodora de la Sihla”. Prima oprire a însemnat explorarea unei lumi necunoscute de către mulți dintre aceștia, și anume Baza 71 Aeriană „General Emanoil Ionescu” de la Luna, județul Cluj, unde copiii au avut posibilitatea să vadă aeronave

și să afle detalii legate de activitatea specifică acestui loc.

Maistrul militar Adrian Deliu, ghidul nostru, le-a prezentat tinerilor avionul supersonic din dotare MiG-21 LanceR pentru operațiuni de vânătoare și bombardament, elicopterul de luptă IAR-330 Puma SOCAT, precum și elicopterul pentru căutare și salvare IAR-330 M. Uimirea s-a resimțit în întrebările adresate de către copii care s-au arătat interesați de activitatea desfășurată în cadrul unității. Mulțumim pe această cale

Comandantului Comandor Marius Oatu pentru aprobarea de a vizita unitatea militară.

A doua vizită efectuată a fost un prilej de îmbogățire, de această dată, a cunoștințelor din sfera faunei țării noastre, copiii fiind oaspeți ai Grădinii Zoologice din municipiul Târgu-Mureș. Deoarece unii dintre ei au văzut pentru prima dată o astfel de locație, surpriza din ochii lor a fost cea mai mare răsplătă pentru organizatori. Spre finalul zilei, după un popas în marile centre comerciale, excursioniștii au pășit pragul Mănăstirii de la Recea, unde s-au închinat și au adus slavă lui Dumnezeu pentru toate binecuvântările de care s-au bucurat. Astfel de ieșiri sunt binevenite, atât ca răsplătă oferită pentru efortul și strădania de a participa la activitățile inițiate în cadrul parohiei, cât și pentru a facilita legătura dintre preot, copii și familiile acestora.

✧ Pr. Bazil-Călin Popa

Înfrățirea parohiilor Teleac din județele Alba și Mureș

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, în Duminica a XXI-a după Rusalii (13 octombrie), în parohia Teleac, protopopiatul Reghin, a avut loc evenimentul intitulat „Teleceni mureșeni și albaiulieni”. În anul omagial al satului românesc, o parte din credincioșii parohiei Teleac, protopopiatul Alba Iulia, au întors vizita credincioșilor din parohia cu același nume din județul Mureș, care anul trecut au poposit pe malul stâng al râului Mureș, unde au luat parte la sărbătoarea satului Teleac, județul Alba.

Evenimentul a debutat cu săvârșirea Sfintei Liturghii, la care s-au rostit rugăciuni de mulțumire pentru toate binefacerile revărsate de Dumnezeu asupra celor două comunități, dar și pentru toate

darurile pe care părintele Ovidiu Ujică le-a primit de la Părintele luminilor în cei 10 ani de păstorire a creștinilor din parohia Teleac, protopopiatul Reghin. Răspunsurile la strănă au fost oferite de grupul vocal al parohiei Teleac din protopopiatul Alba Iulia.

La final, a fost oficiată slujba parastasului pentru preoții, dascălii, primarii, eroii și toți credincioșii din celor două comunități, iar mai apoi a avut loc un recital de privesne interpretate de către Alexia Aștilean și Dragoș Bocica, din partea gazdelor, și de către Mădălina Crișan, Ioana Magda și corul telecenilor de Alba, din partea oaspeților. Domnul profesor Alexandru Todea și domnul Constantin Bucea au prezentat apoi istoria celor două localități cu același nume. Bucuria comuniunii a con-

tinuat la căminul cultural din sat, unde toți cei prezenți au luat parte la o agapă frățască.

Prin aceste momente de întâlnire între credincioșii celor două sate, s-a realizat o înfrățire, din aceasta dorindu-se un schimb de experiențe culturale și istorice, dar s-a realizat în același timp și o înfrățire duhovnicească în rugăciune. La întoarcerea către casă, pelerinii din Teleac au poposit la Mănăstirea „Nașterea Maicii Domnului” de la Recea, protopopiatul Târgu-Mureș, unde au primit informații despre așezământul monahal și unde s-au recules la mormântul vrednicului de pomenire părinte Ioan Iovan, duhovnicul și ctitorul acestei oaze duhovnicești.

✧ Pr. Bogdan Avram
Pr. Ovidiu Ujică

TRADIȚII ROMÂNEȘTI ÎN LUNA OCTOMBRIE

» continuare în pag. 5

Acoperământul Maicii Domnului și Sfântul Procoavă

Prima jumătate a lunii octombrie este caracterizată de o perioadă cu vreme caldă, denumită în popor *Vara lui Mioi*. Acum, țărânul român întreține ultimele pregătiri pentru anotimpul de iarnă și își pune în rânduială toată gospodăria. Începând cu luna *Brumărel*, apar semne tot mai vizibile care dovedesc faptul că anotimpul răcoros se instaurează treptat: bruma, nopțile friguroase, zilele tot mai scurte și nopțile din ce în ce mai lungi etc.

În ziua întâi a lunii octombrie, Biserica Ortodoxă ne pune înaintea, spre prăznuire, Acoperământul Maicii Domnului, în amintirea unei minuni care a avut loc în Biserica Maicii Domnului din cartierul Vlaherne, în Constantinopol. Conform sinaxarelor, în timpul Împăratului Leon al VI-lea Filozof (886-912), Sfânta Fecioară Maria s-a arătat Sfântului Andrei cel nebun pentru Hristos, în toată slava ei, ca ocrotitoare și mijlocitoare a creștinilor. Amintirea aces-

tui minunat eveniment a dăinuit în tradiția noastră datorită călugărilor din Sfântul Munte Athos, care i-au oferit o cinstire aparte. Prin secolul al XII-lea, sărbătoarea pătrunde și în ritul rusesc, ca mai apoi să treacă și în țara noastră, regăsindu-se mai mult cinstită în mediul monahal. Începând din anul 1952, Acoperământul Maicii Domnului este cinstit în Grecia la data de 28 octombrie, ca sărbătoare națională, pentru că aniversază respingerea atacului italian asupra teritoriului elen în anul 1940 (Ene Braniște, *Liturgica generală*, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2002, p. 158).

Ne punem întrebarea: Oare în spațiul românesc este întâmplătoare stabilirea datei de cinstire a Acoperământului Maicii Domnului pe 1 octombrie? Considerăm că fixarea acestei date a fost influențată de sărbătoarea populară românească *Procoavele*, guvernată de sfântul autohton *Procoavă*.

LUNA OCTOMBRIE ÎN ISTORIE

2 octombrie 31 î.Hr.: A avut loc Bătălia navală de la Actium. Cleopatra și Antonius au fost învinși de către Octavian Augustus;
4 octombrie 1853: A început Războiul Crimeii (1853-1856), Țările Române devenind teatru de ocupație și de confruntări militare;
7 octombrie 1883: A avut loc inaugurarea Castelului Peleş;
10 octombrie 1914: La Sinaia, a murit Regele Carol I al României, după 48 de ani de domnie;
15 octombrie 1815: Napoleon I al Franței și-a început exilul în insula Sfânta Elena din Oceanul Atlantic;
21 octombrie 1754: Au fost inaugurate primele școli din Blaj: „Școala de Obște”, cu predare în română, și Gimnaziul, cu predare în latină și germană;
26 octombrie 1497: În cadrul luptei de la Codrîi Cosminului, armatele moldovene conduse de către Ștefan cel Mare au învins armata poloneză a lui Ioan Albert al Poloniei;
27 octombrie 1938: La Târgu Jiu, a fost inaugurată *Coloana fără sfârșit*, celebra sculptură a lui Constantin Brâncuși;
31 octombrie 1517: Profesorul Martin Luther a așezat pe ușa bisericii din Wittenberg cele 95 de teze, care invitau la o dispută academică pe tema indulgențelor. Data este considerată drept început al Reformei.

Eveniment cultural dedicat satului românesc, organizat pe Valea Gurghiului

Cu binecuvântarea Înalt-preasfințitului Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, duminică, 6 octombrie 2019, în comuna Ibănești, a avut loc evenimentul cultural „Veșnicia s-a născut la sat”, organizat în cadrul Protopopiatului Ortodox Român Reghin de Centrul Cultural-Catehetic și Pastoral „Sfântul Ierarh Nicolae” al Văii Gurghiului și Văii Beicii, coordonat de către părintele Florin Franc cu ocazia *Anului omagial al satului românesc (al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari)*.

În acest sens, au luat parte la eveniment toți primarii actuali de pe Valea Gurghiului și Valea Beicii, foștii primari, actualii directori de școli și foștii directori, preoții parohi în funcție și preoții pensionari de pe raza localităților celor două văi, precum și dascăli și învățători pensionari care au avut un rol important în comunitățile de la sat. De asemenea, au luat par-

te la eveniment părintele protopop Valentin Vârva, părintele prof. dr. Claudiu Chiorean, inspector de Religie în cadrul Inspectoratului Școlar Județean Mureș, domnul dr. Florin Bengean, director al Bibliotecii municipale „Petru Maior” din Reghin și președintele Despărțământului Reghin al AS-TREI, precum și părintele Sergiu Andone, coordonatorul Centrului Cultural-Catehetic și Pastoral „Sfântul Mare Mucenic Pantelimon” al Văii Mureșului Superior.

Evenimentul s-a desfășurat într-un cadru deosebit, cu specific tradițional, nelipsind din decor obiecte din cultura și viața satului românesc. Moderator al evenimentului a fost părintele protos. Arsenie Boariu de la Mănăstirea Lăpușna. Dintre invitați, au luat cuvântul părintele Petru Florin Uilean, preot al parohiei Chiheru de Jos, domnul Vasile Dumitru Dan, primarul comunei Ibănești, domnul prof. dr. Marcel Mândru,

directorul Liceului Tehnologic din Gurghiu, și domnul dr. Florin Bengean.

Programul evenimentului a fost înfrumusețat de artiști și interpreți de muzică populară originari din localități aparținând Văii Gurghiului și Văii Beicii, dintre care amintim pe doamna Florina Oprea și pe doamna Violeta Elena Man. Tot cu această ocazie, s-a tipărit o broșură intitulată *Nestemate de pe Văile Gurghiului și Beicii* ce cuprinde istoricul mănăstirilor și bisericilor de lemn monumente istorice de pe cele două văi.

Într-un cadru festiv, în semn de recunoștință și apreciere, părintele protopop Valentin Vârva a acordat diplome de excelență tuturor primarilor și foștilor primari, directorilor și foștilor directori, precum și preoților pensionari care și-au dedicat întreaga viață comunității unde au păstorit.

 Pr. Cosmin Maftci

Pelerini în Lumina Cuvântului

Dacă lumea este povestea lui Dumnezeu, iar dacă omul este făcut după chipul Lui și după asemănarea cu El, atunci suprema datorie a omului ar fi să povestească. Să spună povestea lumii lui”. Un grup de studenți din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia, alături de părintele diacon Răzvan Brudiu, au ales să pună în practică cele spuse de către Gabriel Liiceanu, printr-un pelerinaj.

În cele trei zile petrecute împreună, am aflat și am început să rostim o poveste țesută în jurul Liturghiei, al Cuvântului și al istoriei. Primul obiectiv al călătoriei noastre a fost Mănăstirea Turnu (jud. Vâlcea), unde ne-a fost împărtășită povestea acesteia și am simțit, la propriu, răcoarea chiliilor săpate în stâncă, unde s-au nevoit Sfinții Cuvioși Daniil și Misail. Drumul ne-a purtat, șerpuiind de-a lungul Oltului, spre

Mănăstirea Cozia (necropola domnitorului Mircea cel Bătrân) și spre tainele ei. Sub ocrotirea Sfântului Eftrem cel Nou, spre seară, am ajuns și la Mănăstirea Troianu. Prima zi a acestui pelerinaj s-a încheiat la Mănăstirea Bistrița, unde maicile ne-au primit cu bucurie.

A doua zi a început în Lumina Cuvântului, la Mănăstirea Govora, unde am dat răspunsurile la Sfânta Liturghie. În continuare, am fost primiți cu drag la Mănăstirea Dintr-un Lemn, spre a ne închina icoanei făcătoare de minuni de aici, dar și spre a afla și îmbrățișa tainele stejarilor seculari. Văzând atât de multe frumuseți plătuite de om, spre lauda lui Dumnezeu, ne-am oprit să vedem și ceva nefăcut de mână omenească, anume Rezervația naturală a Trovanților de la Costești. Am trecut și pe la Mănăstirea Hurezi, unde l-am simțit pe Brâncoveanu prezent,

atât în racla cu Sfintele Moaște, cât și în fiecare colțor al ctitoriei sale ce a rămas să mărturisească peste veacuri un suflet autentic ortodox. În încheierea celei de-a doua zile a călătoriei duhovnicești, pașii ne-au purtat pe urmele pustnicilor ce s-au nevoit prin peștera Sfântului Grigorie Decapolitul. Pornind de la Mănăstirea Bistrița, după un drum anevoios, pe o potecă strâmtă, aflați la înălțime, am fost conduși de o maică prin gura unei peșteri. La capătul unui tunel strâmt, ne așteptau galeriile săpate în stâncă, unde dăinuie până astăzi două biserici, într-una din ele fiind tănuite în trecut moaștele Sfântului Grigorie. Am părăsit liniștea peșterii spre a ne pregăti de ultima zi a peregrinării noastre.

Dis de dimineață, s-a săvârșit Sfânta Liturghie la Mănăstirea Bistrița, apoi pașii ne-au călăuzit spre Mănăstirea Arnota, frumoasa ctitorie a domnitorului Matei Basarab, de unde cu bucurie în suflet am trecut și pe la Mănăstirile Polovragi și Lainici.

Ajunși acasă, ne-am dat seama că fiecare dintre noi va păstra în suflet bucuria comuniunii din timpul petrecut împreună și ne-am gândit să împărtășim taina noastră, pentru ca aceasta să rămână vie.

 Alexandra-Ileana Bodan

Întâlnirea tinerilor din municipiul Sebeș

Sâmbătă, 12 octombrie 2019, a avut loc Întâlnirea municipală a tinerilor din Sebeș, activitate anuală a Grupului de Inițiativă pentru Tineret al Protopopiatului Ortodox Român Sebeș. Ediția din acest an, intitulată „Satul românesc de ieri și de azi”, s-a dorit o activitate aplicată pe tema anului omagial 2019 al satului românesc.

Gazda acestui eveniment a fost parohia Petrești I. Cu acest prilej, părintele paroh Marius Slevaș le-a vorbit tinerilor despre satul românesc și despre țăranul român și a prezentat muzeul parohial. În continuare, tinerii au avut ocazia să

cunoască meșteșuguri tradiționale prezentate de către colaboratorii părintelui, să deseneze, să picteze icoane pe sticlă sau să descifreze proverbe și zicători prin joacă în curtea locașului de cult. Nu a lipsit nici momentul artistic cu poezii și cântece populare susținut de câteva eleve ale Școlii cu clasele I-VIII din Petrești. Activitatea s-a încheiat cu o plăcintă tradițională coaptă în cuptor prin bunăvoința gazdelor minunate care i-au primit pe tineri în Centrul Catehetic „Sfântul Irineu de Lyon”.

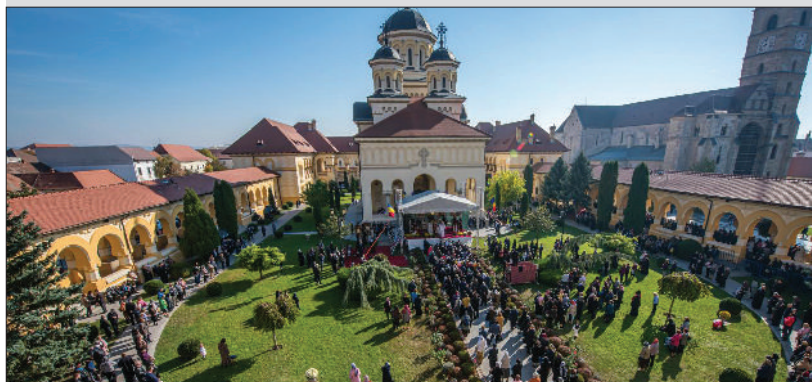
Duhul rugăciunii, portul popular și atmosfera de odinioară,

prin atelierul de lucru așezate în curtea generoasă a bisericii parohiale, ne-au transpus în lumea satului de altădată. Toate acestea au fost păstrate cu sfințenie de înaintași și plătite cu preț de sânge. Mărturie stă monumentul eroilor din curtea bisericii, în jurul căruia tinerii, poate fără să își dea seama, au ajuns cu gândul la strămoșii lor. Cu siguranță că meșteșugurile prezentate astăzi noii generații nu s-ar pierde dacă tinerii le-ar înțelege valoarea și dacă și-ar dori să le învețe.

 Pr. Ionel Arsu

✧ Evenimente

Sfinții Mărturisitori Ardeleni, prăznuiți în Cetatea Marii Uniri

Luni, 21 octombrie 2019, zi în care Biserica noastră face pomenirea Sfinților Cuvioși Mărturisitori Visarion și Sofronie, a Sfântului Mucenic Oprea și a Sfinților Preoți Mărturisitori Ioan din Galeș și Moise Măcinic din Sibiel, Arhiepiscopia Alba Iuliei a îmbrăcat haină de sărbătoare. Cu acest prilej, la Catedrala Reîntregirii, Dumnezeiasca Liturghie a Sfântului Ioan Gură de Aur a fost oficiată de către un sobor de arhieriei, preoți și diaconi, din care au făcut parte Înaltpreasfințitul Părinte Laurențiu, Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului, Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, și Preasfințitul Părinte Galaction, Episcopul Alexandriei și Teleormanului.

Începând cu ora 8.00, a fost săvârșită slujba Utreniei, după care soborul de ierarhi, preoți și diaconi a pornit în procesiune spre esplanada din fața Catedralei arhiepiscopale, unde a fost oficiată Dumnezeiasca Liturghie. În cadrul sfintei slujbe, cuvântul de învățătură a fost rostit de către părintele arhimandrit Ioachim Tomoiagă, vicar eparhial al Arhiepiscopiei Sibiului, care a reliefat viața și pilda Sfinților Mărturisitori Ardeleni, recunoscuți drept vajnici apărători ai dreptei credințe prin faptă și cuvânt în decursul secolului al XVIII-lea.

În cuvântul rostit cu acest prilej, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Laurențiu a subliniat importanța jertfei Sfinților Mărturisitori Ardeleni, ca unii care constituie pentru fiecare dintre

noi pilde veritabile de statornicie în dreapta credință: „Ceea ce trebuie să înțelegem astăzi, în afară de faptul că acești eroi ai credinței trebuie să fie prețuiți și cinstiți, este că fiecare dintre noi avem datoria de a ne apăra credința dreptslăvitoare, lege pe care au mărturisit-o moșii și strămoșii noștri. De asemenea, trebuie să reținem faptul că Sfinții Mărturisitori Transilvăneni nu au dat mărturie doar pentru propria lor convingere religioasă, ci au mărturisit legea strămoșească a tuturor credincioșilor, cerând totodată drepturile religioase și sociale ale românilor din Ardeal”.

La finalul Sfintei Liturghii, adresându-se numeroșilor pelerini prezenți, Întâistătătorul Eparhiei noastre a adresat alese mulțumiri celor doi oaspeți de seamă din această zi de sărbătoare: Înaltpreasfințitul Părinte Laurențiu, Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului, și Preasfințitul Părinte Galaction, Episcopul Alexandriei și Teleormanului. Totodată, Părintele Arhiepiscop Irineu a adresat cuvenitele mulțumiri membrilor delegației care au însoțit racla cu cinstitele moaște ale Sfintei Mironosițe Maria Magdalena, relicve care se află la Mănăstirea „Pantocrator” din Drăgănești-Vlașca (județul Teleorman). De asemenea, Arhipăstorul nostru a mulțumit tuturor celor care, în număr mare, s-au aflat, cu prilejul sărbătorii Sfinților Mărturisitori Ardeleni, la Catedrala Reîntregirii din Alba Iulia.

 Claudiu Popa

Binecuvântare arhierască la începutul anului universitar 2019-2020

Marti, 1 octombrie a.c., Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Irineu a fost prezent la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia, cu prilejul începutului noului an universitar. Începând cu ora 11.00, în paraclisul „Sfinții Trei Ierarhi” din incinta instituției, Întâistătătorul Eparhiei noastre, înconjurat de părinții profesori și studenți, a oficiat slujba de *Te-Deum*, după care a rostit un cuvânt de învățătură. Adresându-se tinerilor teologi, Chiriarhul nostru a reliefat viața și pilda Sfinților Trei Ierarhi, evidențiind faptul că cei trei corifei ai primului mileniu creștin trebuie să constituie pentru fiecare dintre noi modele demne de urmat. Programul liturgic al zilei a început odată cu săvârșirea Sfintei Liturghii de către un sobor de preoți, în frunte cu părintele prof. univ. dr. Mihai Himcinschi, decanul Facultății.

Facultatea de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia este o instituție de stat publică de învățământ superior și cercetare în domeniul teologiei. Instituția și-a început activitatea academică în anul 1991, cu secția „Teologie-Asistență Socială”, ulterior luând ființă alte noi specializări, dintre care amintim: „Teologie Pastorală”, în anul 1995, „Muzică Religioasă”, în anul 2014, și „Artă Sacră”, în anul 2018. Misiunea și idealul educațional al Facultății se sprijină pe credință, tradiție și valoare științifică, contribuind, prin acțiuni și modalități specifice, la păstrarea și afirmarea identității confesionale, culturale și naționale a românilor, precum și la promovarea și integrarea activă a tinerilor teologi în circuitul european și universal de valori.

 Pr. Tiberiu Apolzan

Se împlinesc 75 de ani de la martiriul întâmplat în comuna Moisei (jud. Maramureș) în timpul celui de-al Doilea Război Mondial

După odiosul Dictat de la Viena din 30 august 1940, prin care o parte însemnată din nord-vestul Transilvaniei a fost sfărțecată și alipită Ungariei, a urmat, timp de patru ani, până la 25 octombrie 1944, pe aceste teritorii cotopte, un regim de teroare horthysto-fascistă. Dintre aceste terori amintim câteva: maltratări și crime, expulzări, dislocări în masă ale populației românești, împiedicarea participării românilor la viața politică și publică, asimilarea forțată a populației prin maghiarizarea numelui, deposdarea de bunurile materiale și alte forme de asuprire economică a românilor și a celorlalte naționalități oprite (evrei). Cunoaștem lagărele de internare și exterminare, detașamentele de muncă forțată, deportările, mijloacele de oprire și, de fapt, de eliminare a populației românești și a celorlalte populații asuprite, prin numeroase mijloace abuzive și forțate.

Printre asasinatelor în masă săvârșite de horthyști, o tristă notorietate a căpătat cel de la Moisei, județul Maramureș, aproape de Vișeu de Sus, unde faptele odioase s-au petrecut asemănător celor de la Oradour (Franța) sau Lidice (Cehoslovacia). Masacrul s-a pregătit și s-a desfășurat cu o cruzime greu de imaginat. Sâmbătă, 14 octombrie 1944, pe la prânz (ora exactă nu a putut fi stabilită), horthyștii din corpul de pază au primit din partea Comandamentului fascist de evacuare ordinul de a trece la lichidarea totală a arestaților din „lagărul” de la Vișeu de Sus. Trebuia ștearsă orice urmă. Eliberarea Vișeuului de către trupele româno-sovietice devenise o problemă de câteva ore, cel mult o zi sau două.

La acea oră, în „lagăr”, mai existau aproximativ 32-35 de oameni, printre care 2 evrei, iar restul români. Toți erau acuzați de „trădare de patrie”: unii bănuiau a fi partizani, alții patrioți români, ori simpatizanți ai acestora, oricum potrivnici ai statului fascisto-horthyst, majoritatea fiind dezerteri din detașamentele de muncă forțată horthyste, câțiva refuzând să-și dea vitele cotoptorilor pentru a fi sacrificate. Niciuna dintre acuzații nu a fost și nu a putut fi dovedită. De altfel, nu s-au făcut niciun fel de cercetări, nu a avut loc nicio judecată, fie ea cât de sumară, nu a fost formulată nicio condamnare. Se pregătea, de fapt, deliberat, un nou masacru fascist împotriva unor oameni pașnici, nevinovați, ca atâtea altele comise în cei patru ani de ocupație pe teritoriul cotopt al nord-vestului României.

A fost ales din timp și locul crimei. Era nevoie de un loc mai retras de ochii lumii, pustiu, ceva mai departe de șosea, ascuns. Un asemenea loc era mai greu de găsit în Vișeu, dar după câteva ore de căutări, au găsit în extremitatea vestică a comunei Moisei, spre gara Borșa, două case izolate, părăsite. Misiunea masacrării celor peste 30 de arestați o primise o grupă de

„tabori csendori”, formată din 6 plutonieri instruiți pentru acțiuni de acest gen, obișnuiți cu astfel de crime. Patru dintre ei s-au deplasat în direcția Moisei pentru a desemna locul crimei, ceilalți doi au luat un camion militar horthyst, acoperit complet cu o prelată neagră, din care nu se putea vedea afară. Mașina era condusă de un șofer militar în termen.

Pe la orele prânzului, cei doi plutonieri care însoțeau camionul s-au prezentat în fața „lagărului” din Vișeu de Sus. În legătură cu numărul celor aflați în ultimul transport din „lagărul” de la Vișeu de Sus, evident, cifrele căpătate din informații de la anumite persoane, neparticipante direct la acțiune, reținute după mai bine de trei decenii, diferă. Unicul supraviețuitor cunoscut, rămas până în urmă cu câțiva ani în viață, Vasile Petean din Palatca (județul Cluj), declara la 10 octombrie 1946, la nici doi ani de la cele întâmplate: „Au ordonat să ne culcăm cu toții la pământ. Noi ne-am culcat cu toții pe scândura podelei și ei au tras pe fereastră și pe ușă cu armele automate în noi cam timp de 5 minute... Au vrut să aprindă casa, dar nu li s-a aprins bricheta. Așa am scăpat nearși. Am fost împușcat prin cap și umăr. Menționez că în momentul când au tras în noi horthyștii, în număr de patru, cu pene de cocoș, noi toți românii, cam 30 și un evreu, eram culcați la pământ, adică pe dușumeaua casei. Casa s-a umplut de sânge, cam de patru degete... Eu am stat între cei morți, din ziua de sâmbătă, 14 octombrie, ora 13.00, până în ziua de 15 octombrie, ora 5.00. Nu am putut să mă scol pentru că eram slăbit. Când m-am trezit, am strigat: Măi fraților, care mai trăiți? Nu mi-a răspuns nimeni. Toți erau morți”.

Crimele și silniciile naziste nu au înfricoșat populația din zonele ocupate. Dimpotrivă, ele au sporit ura împotriva fasciștilor și horthyștilor, înțelegând hotărârea de a lupta fără preget până la eliberarea ultimei brazde din pământul strămoșesc, până la înfrângerea lor definitivă. În memoria celor 29 de eroi patrioți uciși mișelește în ziua de 14 octombrie 1944 de către trupele horthyste la Moisei, în anul 1966 s-a înălțat, în apropierea masacrului, Monumentul Eroilor, opera sculptorului maramureșean Vida Geza, ce cuprinde 12 figurine de piatră (2 chipuri omenești și 10 măști tradiționale maramureșene). Inițial, monumentul a fost sculptat în lemn, apoi pentru a rezista timpului s-a cioplit în piatră. Monumentul este vizitat de turiști zilnic, în tot timpul anului, iar anual, la 14 octombrie, are loc o ceremonie la care participă trupe militare ce defilează și prezintă onorul, se depun coroane de flori, sunt prezentate discursuri de către organele județene și locale ale statului, nelipsind slujba de pomenire, la care participă preoții din localitățile învecinate. Veșnica lor pomenire!

 Dragomir Vlonga

Am amintit în numărul trecut de piața imensă Augusteion, pavată cu marmură, înconjurată de porticuri cu zeci de statui așezate între Catedrala „Sfânta Sofia” și Marele Palat. În mijlocul pieței se afla *Mila de Aur*, punctul zero al Imperiului, de unde se măsurau toate distanțele, o coloană de porfir cu statuia Împăratului Constantin cel Mare și, mai târziu, statuia ecvestră a lui Justinian.

Pe partea dinspre răsărit a pieței, cu spatele la Marea Marmara, se ridica palatul Magnaura sau clădirea Senatului. În istoria romană, Senatul a avut un rol deosebit de important, dar în cea bizantină și-a pierdut din însemnatele sale atribuții, având mai mult un rol decorativ. Clădirea a fost ridicată după anul 360 și a trecut prin două incendii, pe vremea Împăraților Arcadius și Justinian. Ultimul a și refăcut clădirea, care a fost folosită până în secolul al X-lea

Plimbare prin Bizanț (XIII) Palatul Magnaura

ca loc de primire a ambasadorilor străini, dar și locul unde Împăratul primea supunerea prizonierilor de război, punându-le piciorul pe cap. Palatul Magnaura este amintit în *Cartea de Ceremonii* a Împăratului Constantin Porfirogenetul. În anul 946, a oferit aici o recepție pentru o ambasadă arabă. Tot de la Constantin Porfirogenetul aflăm că Magnaura nu avea formă de bazilică, ci de cruce cu o cupolă în mijloc.

Numele palatului provine din latinescul *magna aula* (sala mare). Doar o sală din complexul de clădiri deservea Senatul. Palatul Magnaura era compus din trei mari săli cu abside. În absida centrală, se afla *Tronul lui Solomon*. Împăratul Teofil (829-842), mare iubitor de fast, a decorat palatul cu vase de aur. În sala Marelui Consistoriu sau a consiliului, se afla unul din tronurile imperiale. Aici a fost primit în anul 950 ambasadorul regelui Lombard Beranger. În 962, în calitate de oaspete, era prezent aici Episcopul Liutprand de Cremona, ambasadorul Regelui german Otto I. De la el ne-a rămas o descriere fascinantă a sălii tronului: „În fața jilțului împăratului, era un arbore din bronz aurit, pe ramurile căruia se aflau diferite soiuri de păsări, de asemenea din bronz aurit, și fiecare pasăre după cum îi era soiul scotea un cântec diferit. Cât despre tronul împăratului, acesta era

făurit cu asemenea măiestrie, încât părea când modest, când ieșit din comun și sublim de la prima privire. Lei de o mărime uriașă din lemn sau din bronz, nu știu, în orice caz cu totul acoperiți de aur, păreau să facă de gardă; lovind podeaua cu cozile lor, răgeau și în gurile lor deschise vedeau cum li se mișcă limbile. Am fost introdus în această sală purtat pe umeri de doi eunuci până înaintea Împăratului. Și când am ajuns acolo, leii au scos răgete și păsările au început să cânte, fiecare după cum îi era soiul. M-am prosternat de trei ori în fața suveranului, apoi am ridicat capul și l-am văzut pe suveran, care înainte mi se păruse la o înălțime potrivită, șezând deasupra la oarecare distanță de podea; iar puțin după aceea, l-am văzut așezându-se, purtând alte veșminte, la nivelul tavanului sălii. Nu am putut să pricep cum se întâmplase aceasta, doar dacă nu va fi fost purtat de un *aragaliu*, acea mașinărie care se folosește la ridicatul buștenilor”.

Tot aici era și camera nupțială a împăraților. Astăzi i se mai pot vedea doar ruinele și acestea doar prin crăpăturile gardurilor de protecție. E șantier arheologic. Și atunci să nu uitați: cea mai fascinantă istorie e istoria bizantină.

» continuare în următoarele numere

 Pr. Cornel Marcu

In memoriam: Părintele Ioan Oltean

Duminica dimineața, slujitorii Sfințelor Altare se pregătesc pentru Sfânta Liturghie, împlinindu-și canonul și primenindu-se trupește și sufletește pentru întâlnirea cu Hristos-Domnul în Sfânta Împărtășanie.

În zorii zilei de duminică, 13 octombrie a.c., preotul Ioan Oltean s-a pregătit pentru o altă Sfântă Liturghie, în cer, în jurul Tronului ceresc, alăturându-se îngerilor și cetelor cerești.

Privind în urmă, acum când se întoarce fila vieții sale, am parcurs necrologul părintelui Ioan Oltean. S-a născut în data de 8 ianuarie 1949, în localitatea Ocna Mureș, din părinții Ioan și Cristina, fiind trei copii în casa părintească. Sora Flavia s-a mutat la Domnul la vârsta de 6 ani, iar acum și părintele Ioan se alătură părinților și strămoșilor răposați. Și-a petrecut copilăria în orașul natal, precum și la Heria, la bunici, legând frumoase amintiri alături de verișori și de rudeni. Școala primară și liceul le-a frecventat în Ocna Mureș, susținând, doi ani la rând, examen de admitere la Facultatea de Drept, dar nu a fost admis, Dumnezeu având alte planuri cu el. Stagiul militar l-a împlinit în Timișoara, după care s-a angajat la fabrica de ciocolată *Kandia*.

De mic copil s-a bucurat de o educație religioasă, participând la sfintele slujbe ca băiat de altar. Mergea deseori la Mănăstirea Sâmbăta de Sus, unde viețuia monahul Grigorie, văr de-al său. Sub povața

acestuia, în anul 1976, a susținut examen la Facultatea de Teologie din Sibiu, la care a fost declarat admis. La absolvirea facultății, în anul 1980, s-a căsătorit, în Cugir, cu aleasa inimii sale, Mariana, pe care a întâlnit-o pentru prima oară la Mănăstirea Râmeț, iar Dumnezeu i-a binecuvântat cu doi copii: Mihai și Maria.

În anul 1981, la data de 10 ianuarie, a fost hirotonit preot de către Preasfințitul Părinte Episcop Emilian pe seama Parohiei Șilea, județul Alba, unde a păstorit turma încredințată timp de 10 ani. În anul 1991, s-a transferat la Cugir, la biserica „Sfântul Ierarh Nicolae”, unde a slujit împreună cu părintele Ioan Popescu, urmând ca, doi ani mai târziu, să păstorească nou-înființata parohie din Cugir, pe Râul Mic, până la pensionare.

În anul 2014, a suferit un infarct și o intervenție chirurgicală la inimă, dar s-a recuperat repede, slujind în continuare la bisericile din oraș. Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Irineu, părintele Ioan, după pensionare, alerga în duminici și sărbători la Schitul Călene pentru a fi cu maicile în rugăciune. Aici l-am găsit și anul acesta, în data de 1 octombrie, de hram, la sărbătoarea Acoperământul Maicii Domnului, unde am slujit în sobor.

A fost aplecat spre tot ceea ce este frumos și s-a manifestat în versuri, vibrând sensibil în fața creației lui Dumnezeu.

În data de 11 octombrie a.c. s-a îmbolnăvit și, în ciuda intervenției medicilor din Cugir și din Alba Iulia, s-a stins din viață, înconjurat de rugăciunile familiei și a măicuțelor de la schit.

Trupul neînsuflăit al părintelui Ioan a fost depus în biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” din Cugir și privegheat de un număr mare de preoți, monahii și credincioși. La slujba de înmormântare a slujit Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Irineu, înconjurat de un sobor de preoți, adresând un cuvânt mișcător pentru întărirea credinței în Înviere și pentru mângâierea familiei îndoliată.

Îl rugăm pe Milostivul Dumnezeu să-l așeze pe robul Său Ioan preotul, fratele nostru, cu Sfinții și cu aleșii Săi!

 Pr. Ionel Arsu

Răspunsul Bisericii la întrebările societății

Ce presupune mărturisirea păcatelor și când trebuie credincioșii să se spovedească?

În ordinea săvârșirii Sfințelor Taine în viața credincioșilor, după cele trei Taine de inițiere, adică de început al vieții creștine, urmează Spovedania. Taina este cunoscută sub trei denumiri: *Spovedanie*, *Căință* sau *Mărturisire*. Primele două sunt denumiri de origine slavă, iar ultima de origine latină, la care, în ritul catolic se mai adaugă și cea de *Confesiune*, care aici are sens nu de cult sau grupare creștină, ci de lucrare sfințitoare.

Prin Taina Spovedaniei, credinciosul care își mărturisește păcatele în fața preotului duhovnic, cu părere de rău pentru ceea ce a săvârșit și cu angajamentul de a nu le mai repeta, primește dezlegare, adică iertare de ele. Această lucrare sfințitoare este socotită ca al doilea botez. Dacă Botezul aduce iertare de păcatul strămoșesc, Căința aduce iertare de păcatele făcute de la Botez sau de la ultima Spovedanie. La Botez, iertarea se face prin cufundarea în apă; la Spovedanie, aceasta se produce datorită lacrimilor Căinței, adică a părerii de rău față de faptele rele săvârșite și implorării ajutorului lui Dumnezeu.

Taina aceasta comportă mai multe faze: trezirea conștiinței păcătoșului, căința sau părerea de rău, urmată de spovedania sau mărturisirea păcatelor unui preot duhovnic. Urmează apoi dezlegarea, adică iertarea păcatelor, operată prin preotul duhovnic și implicarea unui așa-zis canon, cunoscut și cu denumirea de epitimie, adică săvârșirea anumitor fapte creștinești bune, necesare pentru îndreptarea noastră. Canonul sau epitimia nu înseamnă o pedeapsă sau o faptă făcută pentru a plăti păcatele săvârșite. El nu are rol vindicativ, ci de vindecare, tămăduire sau îndreptare.

Taina Spovedaniei este săvârșită numai de către episcopii și de preoții care primesc calitatea de duhovnic. Această calitate se dă printr-o slujbă specială numită hirotiesie și care, de obicei, se săvârșește imediat după hirotonia întru preot. În trecut, duhovnicia se acorda după o îndelungată experiență pastorală, liturgică și de viață, și de aceea duhovnicii erau mai înaintați în vârstă. Așa se explică de ce și astăzi credincioșii caută preoți cu experiență, duhovnici mai în vârstă a căror autoritate este mult mai mare decât a unui preot tânăr.

În Biserica Ortodoxă, ca și în cea Catolică, Spovedania se face în particular. Mărturisirea publică sau în comun, practică sporadic în secolele III-VI în Biserică, nu este îngăduită, deoarece o Spovedanie presupune un dialog direct cu preotul, care astfel precizează gravitatea păcatului, circumstanțele atenuante sau agravante care au contribuit la săvârșirea lui, apreciind și stabilind și căile de îndreptare a penitentului.

În Biserica Ortodoxă, Spovedania se face în biserică, în fața icoanei Mântuitorului Hristos, căci în concepția ortodoxă, păcatele nu le spunem preotului și nu el ne dă iertarea, ci lui Hristos, Care ne și iartă. În Biserica Romano-Catolică, Spovedania se face în biserică, într-un loc special numit confesional, și se numește auriculară, adică se face la ureche, printr-o fereastră despărțitoare. La protestanți, această Taină nu există.

Întrucât Pocăința sau Spovedania este cunoscută ca Taina regenerării noastre sufletești, adică a curățirii de faptele rele săvârșite și a refacerii comuniunii cu Dumnezeu, întreruptă de păcat, ea trebuie să fie practică cât mai des de către credincioși. S-a creat însă obiceiul ca această Taină să fie administrată rar și s-a pus mereu în legătură cu cele patru mari posturi din timpul anului bisericesc: Postul Paștilor, al Crăciunului, al Sfinților Apostoli Petru și Pavel și al Adormirii Maicii

Domnului, și mai ales a fost solicitată ca o pregătire pentru primirea Sfintei Împărtășanii, la sfârșitul acestora.

Obiceiul acesta a fost incurajat și de a patra poruncă bisericească, în care se spune: „Să ne spovedim și să ne cuminecăm în fiecare din cele patru posturi mari de peste an, ori, dacă nu putem, cel puțin o dată pe an, în postul Sfințelor Paști”. Această poruncă este respectată și azi, ea avându-și însemnătatea ei în viața creștină. Aplicarea sa însă nu este o realitate, fiindcă nu toți creștinii o respectă. Ce proces spiritual ar fi dacă ea ar fi aplicată de toți!

Pe de altă parte, această poruncă nu ne obligă să practicăm spovedania numai la cele patru mari posturi, nici nu ne îngreșează libertatea de a o face ori de câte ori simțim nevoia de a ne spovedi. Este adevărat că în Ortodoxie nu se concepe primirea Sfintei Împărtășanii fără spovedanie și dezlegarea de păcate; dar dacă pentru a ne împărtăși avem nevoie de o mai mare pregătire, Spovedania o putem face oricând. De aceea, putem spune că nu este îngreșată de anumite termene sau soroace, ci, în principiu, ea se poate săvârși ori de câte ori credincioșii simt nevoia să o facă.

Nicolae D. Necula, *Biserică și cult pe înțelesul tuturor*, Editura Europartner, București, s.a., p. 149-153.

Poesis - Poesis - Poesis

De ce te temi?
de Cosmin Luran
Baia Mare

*De ce te temi? De simți vreo vină
în cântul vocii tale tulburi,
îngroapă gândul ce suspină
la neînseratele amurguri.*

*De ce te temi când simți fiorul
ce-adânc în tine răscolește
tăria ce-o trezi amorul
de alte lumi? Spre el pornește!*

*De ce te temi să lași vreo urmă
din plânsul inimii fierbinți?
De ce, când zorile se curmă,
mai trebuie să pleci, să minți?*

*De ce mai crezi că idealuri
pe frunte toate se adună?
Mai lasă-te, zâmbind, pe valuri
și-ascultă tremurul de lună.*

*De ce te temi că dulci ispite
greșeli de-o clipă au să-ți pară?
Așază-mi pleoapele-obosite
pe gura-ți limpede, amară.*

*De ce-ți ridici cu-atâta teamă
nefericiții ochi spre mine?
Când voci de piatră-n vis te cheamă,
mai lasă umbra ce te ține!*

*Nu-mi spune iar ce frânt ți-e gândul,
că ești aici, dar că nu-ți pasă.
De poți să-ți înțelegi avântul,
o clipă-n lumea ta mă lasă.*

*Trăind acea amară clipă,
râniți de scurta-i trăinicie,*

*să adunăm dulcea-i risipă
și s-o schimbăm în veșnicie.*

*De ce te temi? Prea caldu-ți sânge
dacă-ți mai joacă încă-n vine,
cu lacrimi reci în trup va plânge.
Mă vei găsi, pe veci, în tine.*

*Și când vei vrea s-adormi, în grabă,
pe trupul frunzelor de-aramă,
te-oi așeza pe-un fir de iarbă
să plângi... și să nu-ți fie teamă...*

Te rog
de Pavel Moldovan
Alba Iulia

*Te rog un lucru mare, Doamne,
Un lucru foarte mare
Știind cât sunt de ticălos
Dă-mi binecuvântare.*

*Căci vreau ca voia Ta s-o fac
Cu infima-mi putere;
Cu Tine, Tată, să mă-mpac,
Să uit orice durere.*

*Și-atunci ca vulturul să zbor
Nu spre-a ucide-o pradă,
Ci ca în vecii vecilor
Ție să-ți fiu podoabă.*

*Cuvântu-n suflet să-mi sădești
Cu el să fiu totuna,
Din inimă să-mi risipești
Minciuna și furtuna.*

*Doresc cu Tine să-mi petrec
Întreaga veșnicie.
De Ți-am greșit de zeci de ori,
Tu iartă-mi de o mie.*

Cartea lunii

Teologie și Poesie
Cuvântul aproapelui de departe

Autor: Preot Iosif Zoica-Teiuș
Editura: Reîntregirea
Nr. pagini: 400
Anul: 2019

Acoperământul Maicii Domnului și Sfântul Procoavă

Acum, apare o altă întrebare legitimă: Cine este Sfântul Procoavă? Despre el am vorbit destul de succint în studiul de anul trecut, din luna octombrie, dar acum dorim să detaliam mult mai mult subiectul. Etnologii și etnografii ne dau puține informații despre el, totul fiind învăluit într-o aură de mister. Etnologul Ion Ghinoiu ne spune că Procoavă este „o divinitate meteorologică, ce ar înveli iarna Pământul cu un strat de zăpadă. Fetele o invocau pentru a le acoperi capul cu păr bogat și frumos, pentru a fi plăcute feciorilor și să le grăbească timpul căsătoriei” (Ion Ghinoiu, *Mitologie română. Dicționar*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2013, p. 232). De asemenea, etnologul Tudor Pamfile ne spune că Procoavă este „un sfânt sfințit de Dumnezeu printre cei dintâi” (Tudor Pamfile, *Sărbătorile de toamnă și Postul Crăciunului. Studiu etnografic*, Librăriile SOCEC, București, 1914, p. 58). Sfințenia acestui personaj din mitologia populară românească este confirmată și de folcloristul Theodor D. Speranția, care face legătura între acesta și minunea de la Vlaherne: „Sărbătoarea Acoperământului Mai-

cii Domnului e când acesta a acoperit pe un pustnic ce s-a făcut sfânt, ce ședea veșnic pe vârful unui stâlp și tot timpul cât a stat n-a plouat, nici nu a nins, nici nu a înghețat, ci pământul în jurul stâlpului era păzit de toate” (Theodor D. Speranția, *Răspunsuri la chestionarul de sărbători păgânești*, vol. VIII, ms. 4967, B.A.R., 1907, apud. Antoaneta Olteanu, *Calendarele poporului român*, Editura Paideia, București, 2001, p. 424). Astfel, putem deduce că Procoavă este o veche divinitate autohtonă venerată în cadrul unei sărbători matriarhale. Calitatea de sfânt și legendele despre acest personaj au apărut, cu siguranță, după ce creștinismul a prins rădăcini puternice pe teritoriul țării noastre, iar sărbătoarea Acoperământului Maicii Domnului pătrunde în calendarul religios al țăranului român.

Etimologia acestui nume este destul de clară, provenind de la arhaismul *procov*, care înseamnă, în sens larg, *vâl sau pânză care acoperă diferite lucruri*, iar în sens restrâns indică *vâlul pe care îl purta mireasa*. Termenul se pare că a fost preluat din limba slavă veche, de la *pokrovŭ*, care se traduce prin *acoperământ*. Tocmai

de aceea, în popor, pentru sărbătoarea Acoperământului Maicii Domnului mai întâlnim și numele de *Pocrov*, iar pentru sfântul sărbătorit în aceeași zi, întâlnim numele de *Pocroavă*. Cert este faptul că etimologia acestui nume provine de la un termen slav care se referă la acoperire sau la învăluire.

Această primă zi a lunii octombrie este dedicată unor ritualuri și obiceiuri îndeplinite în exclusivitate de către femei și au legătură cu podoaba capilară. În satul românesc, se acorda o mare importanță părului. Femeile mai în vârstă erau de părere că părul, după ce este tăiat, nu trebuie să fie aruncat oriunde, ci să fie ars. Ele credeau că există o legătură fundamentală între păr și corp, motiv pentru care vrăjitoarele pot face rău cuiva, dacă intră în posesia părului persoanei respective. Părul lung și frumos era un semn al puterii, al sănătății și al vitalității, iar pieptănătura arăta statutul social și economic al femeii, vârsta ei și prestigiul pe care ea îl avea în comunitate. Fetițele purtau două cozi împletite, fetele mai mari aveau părul prins într-o singură coadă, iar femeile măritate purtau părul acoperit cu năframă. Acum ne putem da

seama ușor de ce Sfântul Procoavă a primit un rol important în mitologia poporului român. Astfel, în această zi, fetele se rugau acestui sfânt pentru a le acoperi capul cu păr bogat și frumos, pentru a plăcea feciorilor și pentru a se căsători cât mai curând. În unele zone ale țării, era obiceiul ca fetele să pregătească o turtiță sărată, jumătate o mâncau, iar cealaltă parte o puneau sub pernă pentru a-și visa viitorul soț. Există obiceiuri care sunt destinate și sărbătorii Acoperământului Maicii Domnului. Astfel, femeile țin post negru sau aspru pentru ca gospodăria să fie ferită de influența diavolului și pentru menținerea sănătății vitelor din ogradă, după cum ne spune și Tudor Pamfile.

În concluzie, putem spune că Sfântul Procoavă este o divinitate autohtonă care mai apoi a interacționat perfect cu sărbătoarea Acoperământului Maicii Domnului. În această zi, satul românesc nu face decât să întreprindă o serie de ritualuri și obiceiuri care au ca scop protecția în fața iernii grele care se apropie și dobândirea frumuseții pentru femei, în antiteză cu timpul posomorât care se așterne tot mai mult. Dorim să încheiem acest studiu

cu următoarea remarcă a folcloristului Ovidiu Papadima: „În dăruirea aceasta a cerului către pământ, Domnul e ajutat de sfinții Săi. Natura, în sens creștin, e o minunată armonie, în care toate puterile se supun transcendentului. Așa, bunăoară, când vine iarna, trimite pe Sfântul Procoavă să învelească verdeța pământului cu zăpadă. Da, lumea asta are o ordine divină și ordinea aceasta o priveghează neconștient Dumnezeu și sfinții. De aceea, omul vechi se simțea atât de liniștit și de împăcat în lumea lui, fără atâtea binefaceri tehnice. Și de aceea, omul de azi e atât de tragic înspăimântat, atât de singur în universul lui pustiu și încremenit în legi mecanice. Omul dinainte, omul creștin, se lăsa încrezător în voia firii, primea viața cu toate ale ei ca pe o binefacere, trecea liniștit din zi în noapte și din viață în moarte, fiindcă era convins că toate în lume au o finalitate divină, că toate se petrec într-o ordine prestabilită, neconștient privegheată de ochiul lui Dumnezeu” (Ovidiu Papadima, „O viziune românească a lumii”, în *Gând Românesc*, 5/1936, p. 257-258).

Andrei Motora

Glasul Evangheliei

În raporturile inter-umane, cantr-un regal muzical epic sau liric, predomină afabilitatea, conlucrarea, aducerea aminte de propria finitudine, amplexarea, candoarea, culoarea, încrederea, fidelitatea, consecvența de tipul principialității și bunului simț, afinitatea, visul frumos, idealul; sau, ca-ntr-o punere în scenă, pe un suport *apriori* catastrofic și tragicodramatic, apare lamentarea, acuzarea, confruntarea, înfruntarea, încruntarea, deturnarea, uzurparea, erodarea, proferarea, ternul, conspirația, neîncrederea. Sau, altfel spus, are loc, se produce cu certitudine o *fuziune intimă* între frumos și om, între miracol și uluire, între măreție și sfială sau, pe de altă parte, avem de-a face cu o *apetență a indisciplinării* și perversității pulsionilor interioare (...)

Așadar, credința adevărată, rectilinia morală, iubirea, iertarea, onestitatea, iubirea de frumos, jertfelnicia, generozitatea, încă agresate, persiflate și relativizate, sunt, nu-i așa, „victimă colaterale” ale unei lumi martirizate fără rost, ce are în frunte impostori și ipocriți incapabili să accepte și să trăiască noblețea, toleranța, respectul celuilalt, ca destin (...) Câtă vreme, *re-nașterea sufletului lumii la miracol* presupune imperativ atâta candoare, atâta uluire coborâtă în gesturi și reflexe cotidiene; gracilitatea, unicitatea și „sacralitatea” firească a marilor sentimente, a dra-

melor omenirii, a necunoscutelor și sfioaselor și atât de minunatelor vise ale fiilor pământului (...)

Sau, cum ar zice Petru Creția (parafrizat): cine, privindu-se și analizându-se, nu închide ochii de rușine (n.n.) și nu tânjește ca chipul său, ca propriul eu, muritor și coruptibil, să se transforme finalmente, din mila Domnului, într-o *entitate imună*, cât de cât, în fața ofensivei stricăciunii.

Duminica a 25-a după Rusalii (Pilda samarineanului milostiv), Ev. Luca 10, 25-37;

Duminica a 26-a după Rusalii (Pilda bogatului căruia i-a rodit țarina), Ev. Luca 12, 16-21;

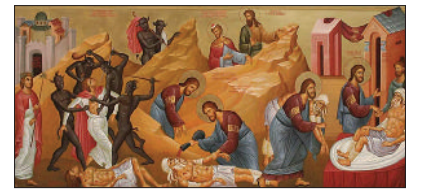
Duminica a 30-a după Rusalii (Dregătorul bogat – păzirea poruncilor), Ev. Luca 18, 18-27.

S-a „deschis”, iată, explicit, „sezonul la reflecție”, din perspectivă învățătoresc-moral-liturgică, doar se-apropie, nu-i așa, plinirea vremii, și noi musai să facem ceva, tocmai pentru a fi, dacă vreți, și în „tonul îngerului” și el emoționat: „cernit cu grele lacrimi de cristal / de vechea tristețe și vechea durere a lumii / de vremi triste, pierzându-se în alte vremi / de greu pământ / și de amare, iată, și grele ape / și de tristețea și de durerea cerului”. Iar motivele invocate de pericopele evanghelice enunțate (milostenia și iubirea aproapelui, lăcomia, nesăbuiința, ignoranța, superbia,

cerbicia, indecizia, imaturitatea, ambivalența, smerenia strategică, mimarea dorului metafizic, lingușeala, silogismul, sofismul), ne dau prilejul unui *periplu psihomoral*, veți vedea, cu totul inedit (...) Vom porni așadar, de la premisa că sunt în viața fiecărui om, clipe, ceasuri, zile, în care grația, binecuvântarea, privilegiul, vin în întâmpinarea „spiritului plebeu”, de tip mundan, tocmai spre a stopa disoluția duhului, deja atât de superficializat, al actului credinței, cât și de a *re-anima* dorul și fiorul, frumusețea, noblețea, simplitatea, majestatea, unicitatea și responsabilitatea de creștin aflat în relație, în stare de filiație legitimă, asumativă, probatorie, cu Dumnezeu; asta, pentru a justifica Legământul și a onora și justifica făgăduința unui Răscumpărător, pentru a recupera (doar ne aflăm la începutul Postului Nașterii Domnului) și converti și contrapune și propune visul frumos, „*iluziei în care omenirea s-a lăsat prinsă după izgonirea din Paradis*”; și spre a lăsa cât acolo un trecut sensibil și încarcerat de urzeala facilă a imaginației de tip vicios, alternând strategic și contabil principiul religios-moral cu cel social-etic – tocmai nimerit să compună un „sens giratoriu”, adică parcurgerea inversă a „traseului descendent” și urcând din nou spre condiția fericită inițială: „*printr-o luptă în care înfruntă uriașii și puternicii fantomatici (vanitățile,*

ambitiile, dorul de mărire, egocentrizarea) ce-l împresoară” (și-l încântă, manipulează, labilizează, dedublează, comercializează, banalizează și ridiculizează).

Și pentru că în sufletul și mintea omului, concomitent, își dispută supremația neliniștiți și gânduri de tipul căpătuiei profesionale, sociale, materiale (ba și spirituale), iată, dovada irefutabilă este exprimată, enunțată, nuanțată, insinuată cu o simplitate și implicite rafinată, în pericopele evanghelice sus-menționate, mesajul lor, evidențierea și psihologizarea caracterelor, consonează minunat cu dramele, insidiile, ipocriziile, dar și tristețile, remușcările, neliniștile de tip cainic (ce nefericire poate fi mai mare, ca aceea de a nu putea să prinzi rădăcini, de a nu-ți ajunge niciodată nimic, de a-ți dori, deși ai atât, tot mai mult și mai mult), excepția, este, în speță *samarineanul milostiv*. Așadar, iată, dominația numerică, dar nu numai, a unor personaje ratate pentru toate veșnicile de care vor să aibă parte *bogatul căruia i-a rodit țarina*, și *tânărul dregător* cu grimasele și frustrările lui cu tot, cu stânjeneala și plecarea lui rușinată, și sacerdoții care au rămas fără șansa de a-și proba măcar omenia, dacă vor fi având-o cândva, în fața suferinței). Totul, ca-ntr-o plasmuire sfărtecă, ne arată explicit felul în care, iată, clocotește focul devenirii imposturale – în speță „arta”

formării și transformării s-a dovedit a fi terifiantă, ca o consecință a plasării absolut greșite a: „comorii existențiale” (...).

Și pentru că, până la urmă, viața este (ar trebui să fie) emoția la puterea infinitului, iată, în sufletul omului încă nu s-a epuizat misterul, din fericire; așadar: „*frunză-n vânt și tu și eu omule / sub același curcubeu*” și pasibili, dacă nu vom ști să bine-primim plinirea vremii, de un destin metafizic frânt. Sau, din mila lui Dumnezeu, ni se va îngădui „o negociere” cu divinitatea, demers menit să aibă un final fericit, dacă vom fi trăit ca și cum ființa noastră n-ar fi tocmai „pasageră”, iar esența ei n-ar fi tocmai alterabilă. Doar așa, din sufletul nostru va să se deschidă către lume și cer „comoara de zăcământ paradisiac” în stare, dacă nu să restaureze, atunci măcar să interfațeze frumusețea cea dintâi (...).

Altcum, să insinuăm, noi pretenții depozitari și iubitori de suprasensibile, în deprinderea noastră și a lumii, eticheta *altfelului*, preemțiunea distincției sufletești, „un protocol” al moralei și moarei și discursului închipuind preafrumoase lumi și chipuri uitate – ca resurrecție a unui cod, a unei pravile, revelând „splendoarea tradiției creștine” autentice, ca semn epifanic și certitudinea adierii duhului atotproniator.

✠ Pr. Iosif Zoica

„Stând în fața lui Dumnezeu” – Despre rugăciune și puterea rugăciunii

Puterea rugăciunii nu vine din altă parte decât de la Duhul Sfânt. El este Cel Care ne și învață cum să ne rugăm, pentru că Însuși Duhul Sfânt este Duhul rugăciunii, iar credinciosul trebuie să devină un „vehicul al Duhului Sfânt”. Prin rugăciune, omul intră în comuniune cu Dumnezeu, Duhul Sfânt fiind Cel Care îl ajută pe creștin să urce din treaptă în treaptă, pentru a ajunge cât mai aproape de Cel dorit. Rugăciunea nu este doar un set de cuvinte elevate, impunătoare sau simple pasaje ortodoxe, cu toate că și acestea joacă un rol important în formularea corectă a unei rugăciuni.

Potrivit învățăturii noastre de credință, atunci când rugăciunea ajunge la o maturitate, sunt eliminate cererile, iar atitudinea noastră față de Dumnezeu trebuie să fie una a smereniei și a tăcerii. Dacă omul Îl are permanent pe Dumnezeu înaintea ochilor săi, în orice împrejurare a vieții lui, el este ferit de păcat și trăiește sub protecția Duhului Sfânt, Care îl păzește și îl apără de tot răul. Și, cum am spus, tocmai această atitudine a omului față de Dumnezeu este simpla și curată rugăciune.

De aceea, de multe ori, tinerii monahi, începătorii, erau învățați de către monahii bătrâni, ajunși la o maturitate duhovnicească, să rostească Rugăciunea inimii chiar și în timpul Liturghiei, pentru a nu-și risipi mintea. Așadar,

Părinții Bisericii numeau rugăciunea *respirația duhului*. Dacă există rugăciune, atunci și duhul trăiește, dar dacă nu există rugăciune, nu există nici viață în duh. Toate gesturile exterioare care însoțesc rugăciunea sunt o componentă care îl ajută pe credincios să ajungă la adevărata rugăciune în Duhul Sfânt. De aceea, și Mântuitorul Iisus Hristos zice: „Duh este Dumnezeu și cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh și în adevăr” (In. 4, 24).

Rugăciunea este, în primul rând, apariția în inima noastră a anumitor sentimente față de Dumnezeu, ca și umilința, smerenia, mulțumirea, lauda, cererea, pocăința, ascultarea față de Creator, împlinirea voii Sale, dar și iubirea față de semenul nostru.

Când există aceste sentimente, rugăciunea noastră nu este doar de formă, rostită, ci este simțită cu adevărat în inimă. Convorbirea noastră cu Dumnezeu nu are limită, întrucât este oxigenul sufletului de care avem nevoie permanent pentru a ne menține în „viață”. A aduce lui Dumnezeu o închinare nu înseamnă altceva decât a fi mereu lângă El. Așa se explică faptul că numai atunci când te detașezi de ceea ce este lumesc, material, și când ești afundat în rugăciune, poți rezista ore în șir la slujbele divine, simțind în același timp și o înviore, cu toate că trupul este istovit, lipsit

de putere. Numai Duhul Sfânt este Cel Care îl ține pe om treaz la rugăciune, îi dă putere, bucurie și mângâieri cerești.

Sfântul Apostol Pavel, în Epistola către Romani, zice: „De asemenea, și Duhul vine în ajutor slăbiciunii noastre, căci noi nu știm să ne rugăm cum trebuie, ci Însuși Duhul Se roagă pentru noi cu suspine negrăite” (Rom. 8, 26). Elementul esențial în rugăciune este „starea înaintea lui Dumnezeu”, nu mulțimea cererilor individuale pe care le-am învățat de undeva sau pe care le zicem de la noi. Astfel, înțelegem ceea ce cântăm la Sfânta Liturghie în cadrul Heruvicului: „Toată grija cea lumească să o lepădăm”. De asemenea, la momentul principal al Liturghiei, când Duhul Sfânt se pogoară peste Cinstitele Daruri, iar pâinea și vinul devin Trupul și Sângele Mântuitorului nostru Iisus Hristos, să punem înaintea lui Dumnezeu, la rugăciune, întreaga lume, cu toate grijile și problemele ei.

Părintele Georges Florovsky, inspirându-se din scrierile Sfântului Teofan Zăvorățul, spune că rugăciunea este o lucrare grea, care cere multă luptă și osteneală din partea creștinului, iar acesta trebuie, mai întâi de toate, trebuie să se biruiască pe el însuși. Potrivit unei predici a Sfântului Teofan Zăvorățul, prima și cea mai importantă condiție a rugăciunii este ca cel ce se roagă să învețe a sta cu evlavie

înaintea Domnului. Rugătorul trebuie să fie conștient cine este el însuși, dacă este pregătit să se roage și cine este Dumnezeu, înaintea Căruia pășește sau înaintea. Având această dispoziție, putem începe rugăciunea cu folos duhovnicesc. Atât la Liturghie, cât și la rugăciunea particulară, trebuie să știm că noi nu ținem doar un serviciu divin, ci ne asociem lui. Cu atât mai mult, la Sfânta Liturghie, cultul divin are loc deja în cer, iar noi nu suntem niciodată singuri la rugăciune. Întotdeauna există o mulțime multă în jurul nostru, căreia noi ne alăturăm și cel care se roagă, concelebrează împreună cu îngerii.

Rugăciunea, după spusele lui Ilie Ecdicul din Filocalie, este fapta duhovnicească ce se poate lucra și fără fapta trupului, pentru că, într-adevăr, este fericit cel ce socotește lucrarea nematerială (rugăciunea) mai bună decât fapta sau faptele materiale. Mai apoi, rugăciunea trebuie să fie însoțită de o străpungere a inimii, ca semănând cu lacrimi, cum spune prorocul David, să secere cu bucurie (cf. Ps. 125, 5). Rugăciunea însoțită cu lacrimi scoate din sufletul omenesc toate gândurile rele, iar postul are, la rândul lui, o importanță deosebită. Ilie Ecdicul numește postul simbolul zilei, pentru că este lucrare văzută, în vreme ce rugăciunea este simbolul nopții, pentru că este lucrare ascunsă. Și cel ce de

amândouă se face vrednic, ajunge la cetatea vederilor, „de unde a fugit toată durerea, întristarea și suspinarea” (cf. Is. 51, 11). Tot Ilie Ecdicul zice: „Cel ce se roagă gândindu-se la văduva care a mișcat judecata împotriva asupritorului crud (Lc. 18, 3) nu va slăbi niciodată din pricina întârzierii bunătaților făgăduite”.

Un alt Părinte cunoscut al Bisericii, Sfântul Serafim de Sarov, spune că ceea ce ne dă din plin harul Sfântului Duh este rugăciunea, fiindcă aceasta o avem în mâinile noastre ca fiind cea mai de folos armă duhovnicească. Iar pe de altă parte, rugăciunea este la îndemâna oricui: o poate face și săracul și bogatul, și omul puternic și omul slab, și omul de vază și cel neînsemnat, și cel bolnav și cel sănătos, dar și dreptul și păcătosul. Rugăciunea are mare putere, pentru că ea ne aduce Duhul lui Dumnezeu. Prin rugăciune ne învrednicim și ne onorăm, în același timp, a sta de vorbă cu Dumnezeu, Mântuitorul nostru, cu Maica Sa și cu sfinții. Așadar, să nu disprețuim acest mare dar pe care ni l-a dat Dumnezeu. Să nu ne ferim, indiferent cât de păcătoși am fi, să stăm de vorbă cu El, pentru că El, Dumnezeu, ca Tată al nostru, dorește clipă de clipă să stea de vorbă cu fiii Săi, pe care îi iubește atât de mult.

✠ Ierom. Nicolae Ceobanu

Încoronarea Regilor României reîntregite la Alba Iulia

Scenariul încoronării a fost definitiv, după îndelungate studii și discuții, de către prim-ministrul I.C. Brătianu și Mitropolitul Primat al României, Miron Cristea. S-a stabilit ca suveranii să participe în Catedrala din Alba Iulia la Doxologia specială, iar încoronarea propriu-zisă și sfințirea însemnelor regale să se facă afară, în fața poporului. Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a publicat, la 25 martie 1922, o *Scrisoare pastorală* adresată întregului cler ortodox, pentru a oficia în duminica din data de 15 octombrie o Liturghie cu o serie de cereri speciale, urmând ca la ora 11:00, chiar în momentul încoronării, să se tragă clopotele tuturor bisericilor din țară și să se rostească rugăciuni pentru Rege și Regină.

Regele a dorit să fie încoronat cu coroana Regelui Carol I, din 1881. Coroana a fost executată în Arsenalul armatei, din oțelul unei țevi de tun turcesc, capturat de către armata română la Plevna, în 1877. Pentru Regină s-a comandat o coroană din aur, asemănătoare cu cele purtate de către împărătesele bizantine (1.800 de grame), confecționată de către Casa de bijuterii *Falige* din Paris. Aurul a fost donat de către Pocol, probabil un proprietar de mine aurifere din Munții Apuseni.

Dimineața zilei de 15 octombrie 1922 a început cu un cer închis și o ploaie mărunță. Trenul special care aducea de la Sinaia familia regală a sosit la Alba Iulia la ora 9:00 dimineața. Gara era pavoazăată cu drapel românești și ale națiunilor aliate și cu ghirlande de flori, fiind de față o mare mulțime de oameni. Suveranii au fost primiți cu onoruri militare de către prim-ministrul I.C. Brătianu, miniștri, generali și ofițeri superiori. Primarul orașului Alba Iulia, Aurel Sava, le-a oferit, după tradiția românească, pâine și sare, adresându-le un cuvânt de bun venit. De la gară până la Catedrala Încoronării s-a format un alai impresionant, care a ajuns în fața Catedralei la ora 10:00, unde suveranii au fost întâmpinați și conduși în interior de către Mitropolitul Primat Miron Cristea, de către Mitropolitul Transilvaniei și Mitropolitul Moldovei, de către Arhiepiscopul Basarabiei și de către înaltul cler al Bisericii Ortodoxe Române.

După slujba încoronării, desfășurată în locașul de rugăciune special construit pentru acest eveniment, s-a trecut la actul public, care a avut loc în afara Catedralei, pe o estradă amenajată în fața turnului clopotniței. În-mânarea coroanei Regelui a fost făcută de către Președintele Senatului, Mihail Pherekyde, iar a Reginei de către Mihail Olteanu, Președintele Camerei Deputaților. Regele și Regina, însoțiți de către mitropoliți și de către președinții camerelor, care purtau coroanele, au urcat pe estrada acoperită de un baldachin. La ora 11:00, când în întreaga țară băteau clopotele, la Alba Iulia s-au executat 101 salve de tun în ovațiile celor 100.000 de români, veniți din toate colțurile țării pentru a asista la

încoronarea suveranilor. Regele a luat coroana din mâinile Președintelui Senatului și și-a pus-o singur pe creștet, după tradiția napoleoniană. Regina a îngenunchat, iar Regele a încoronat-o și a sărutat-o pe ambii obraji.

La ceremonia actului încoronării de la Alba Iulia au participat și invitați străini, așezați în două tribune ce flancau baldachinul regal. Imediat după ceremonia încoronării, Regele și Regina, împreună cu oficialii români și străini, s-au retras în reședința de gală, amenajată în corpul sud-estic de clădiri al Catedralei, unde au primit felicitările, iar Regele Ferdinand a semnat *Actul Comemorativ al Încoronării*.

Întreaga festivitate de la Alba Iulia s-a încheiat la ora 18:00, odată cu plecarea spre București a trenului regal și a celorlalte trenuri oficiale. Serbările au continuat la București, în ziua de 16 octombrie 1922, în prezența locuitorilor capitalei și a celor 10.000 de primari ai tuturor comunelor din România Mare, prilej cu care a fost inaugurat și Arcul de Triumf, urmat de defilarea trupelor și a procesiunii istorice. În zilele de 17 și 18 octombrie s-au desfășurat manifestări culturale, recepții pentru oaspeții străini și decorări ale unor personalități române și străine. Prin acest eveniment de importanță națională, Alba Iulia a primit, la 15 octombrie 1922, consacrarea de Oraș al Unirii și al Încoronării suveranilor României Mari, dar și un monument semnificativ – Catedrala Încoronării, unul dintre puținele monumente dedicate realizării unității naționale.

Arhiepiscopia Ortodoxă Alba Iulia. Istorie - Cultură - Spiritualitate, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2016.

Actualitatea creștină

● Biserica Ortodoxă Sârbă a aniversat 800 de ani de autocefalie

Biserica Sârbă a aniversat duminică, 6 octombrie a.c., 800 de ani de la proclamarea autocefaliei. Evenimentul a avut loc la Mănăstirea Zica, prima reședință a Sfântului Sava, cel care a obținut autocefalia în 1219. Cu acest prilej a fost oficiată Sfânta Liturghie de către Patriarhul Irineu al Serbiei împreună cu un sobor format din peste 40 de ierarhi din Patriarhia Serbiei, dar și din alte patriarhii.

Patriarhul Serbiei a subliniat în cadrul omilei rostite importanța actului obținut de Sfântul Sava în secolul XIII: „Datorită jurământului Sfântului Sava pe care ni l-a lăsat în anul 1219 când a obținut autocefalia Bisericii Ortodoxe Sârbe, poporul sârb a reușit să supraviețuiască și să învingă numeroase încercări care au urmat și care, după cum vedem, ne urmăresc și astăzi”.

Autocefalia Bisericii Ortodoxe Sârbe este legată de înscăunarea, în 1219, a Sfântului Sava ca Arhiepiscop Primat al Bisericii Ortodoxe din Serbia, recunoașterea autocefaliei fiind dată de către Patriarhul Ecumenic Manuel I Charitopoulos. Ulterior, pe măsură ce regatul sârbesc medieval a crescut ca dimensiuni și prestigiu și după ce Ștefan Dusan (rege al Serbiei din 1331) și-a arogat titlul imperial de țar (1346-1355), Arhiepiscopia de Pec a fost și ea înălțată la rangul de Patriarhie. Răgazul dinaintea cuceririi otomane a constituit perioada de glorie a Bisericii Serbiei. În 1766, ea a fost însă pierdută pentru mai bine de 100 de ani. Abia după dobândirea independenței naționale din 1878, Patriarhul Ecumenic Ioachim al III-lea a oferit în 1879 actul de autocefalie Mitropolitului Mihail de Belgrad.

Autoritatea supremă în Biserica Ortodoxă a Serbiei este Sfântul Sinod, alcătuit din toți episcopii acestei Biserici; acesta se întrunește de două ori pe an. Totodată, un Sinod Permanent de șase membri se ocupă de administrarea problemelor cotidiene ale Bisericii. De-a lungul anilor, reședința întâistătătorului Bisericii Serbiei a fost schimbată de mai multe ori (44 din cei 54 de patriarhi ai Serbiei au avut, totuși, reședința la Pec). Biserica Ortodoxă a Serbiei este împărțită în 40 de eparhii.

Mihail Mere-Albe

Patristica

Sfântul Cuvios Roman Melodul

Sfântul Cuvios Roman s-a născut într-o familie de evrei din cetatea siriacă Emesa, în anul 485, și din tinerețe l-a slujit pe Dumnezeu, petrecând în feciorie și curăție, fapt pentru care a ales calea monahismului în orașul Verit (actualul Beirut). Mai întâi, a fost paraclisier în Biserica Veritului, după care a fost hirotot diacon, iar unii spun chiar că ar fi ajuns preot, însă izvoarele istorice sunt destul de sărace. Sinaxarul ne spune că din Verit vizita foarte des Constantinopolul, mergând la Biserica Preasfintei Născătoare de Dumnezeu din Kiri, la care avea o deosebită evlavie. Așa că se ostenea neconținut în viață îmbunătățită, în post și rugăciune, ostenindu-și trupul la multe nevoițe în timpul zilei, iar seara mergea și petrecea până dimineața în rugăciune către Maica Domnului. Venit la Constantinopol în vremea Împăratului Atanasie I, a slujit cu multă

evlavie deseale privegheri și slujbe în biserica din Vlaherne, unde a petrecut neîncetat în rugăciuni, privegheri și în nevoițe ascetice.

Sinaxarul spune că în timp ce se afla în biserică, tânărului slujitor Roman i s-a întâmplat o minune chiar în noaptea de Crăciun. El a primit de la Născătoarea de Dumnezeu darul alcătuirii imnelor. A primit în dar o bucată de hârtie, pe care a înghițit-o ca pe o mâncare, după care a început să cânte și să reverse învățături dumnezeiești. În tot acest timp, el l-a slujit cu credință pe împărat și l-a ajutat permanent în lupta cu ereziile. Suveranul a știut să folosească darul poetic al lui Roman și l-a pus în slujba eforturilor sale religioase, în încercarea sa de a uni imperiul, divizat din pricina ereziilor.

Ceea ce a impresionat la Sfântul Roman Melodul nu ține în mod obligatoriu de vocabularul teologic elevat sau de expresia lui poetică șlefuită, ci mai degrabă a atras prin naturalețea cu care s-a raportat la Scriptură, transformând-o în creațiile sale într-un șir logic de evenimente foarte vii. Opera sa, din care s-au păstrat numai vreo 80 de alcătuiuri poetice, a cunoscut o popularitate deosebită. Câteva secole, condacele Cuviosului Roman au făcut parte din tezaurul imnografic viu, transmis prin practica liturgică.

Pornind de la creațiile sale, a apărut ulterior o adevărată școală, care a produs cântăreți asupra cărora opera melodului Roman a exercitat influențe covârșitoare. Astfel s-au

mai remarcat Grigorie, Chiriace, Dometius, Anastasie și Helias.

Potrivit tradiției, Sfântul Roman Melodul este cel care a alcătuit primele condace. Inițial, condacul a fost alcătuit dintr-un număr variat de strofe, de la 18 până la 30, însă cărțile noastre de slujbă păstrează din condacele Sfântului Roman numai primele două strofe. Cel mai cunoscut condac compus de Cuviosul Roman Melodul, cel mai mare poet al Bizanțului și al literaturii creștine de limbă greacă, este Condacul Crăciunului, „Fecioara astăzi pe Cel mai presus de ființă naște...”.

Acest condac este o creație privilegiată a imnografiei Răsăritului creștin, datorită autorului, marele Roman Melodul, a genezei sale miraculoase, a locului pe care îl ocupă în poezia bizantină, dar în primul rând datorită mesajului și frumuseții ei. Puține alcătuiuri ale literaturii universale cuprind o asemenea densitate de paradoxuri, evocarea atâtor fapte mai presus de fire și de înțelegere, prilejuite de suprema Teofanie a Întropării Fiului lui Dumnezeu și exprimate cu atâta economie de cuvinte, în numai 12 versuri.

După o viață în care a lăudat permanent pe Maica Domnului, Roman Melodul a murit în jurul anului 562. Biserica l-a trecut în rândul sfinților, prăznindu-l la 1 octombrie.

Ioannis G. Kourembeles, *Viziunea teologică a Sfântului Roman Melodul*, Editura Doxologia, Iași, 2013.

Creștini, știți că... ?

● Moara de la Mănăstirea athonită Rusikon, unde s-a nevoit o perioadă Sfântul Siluan Athonitul, a fost restaurată și sfințită?

La vechea moară a mănăstirii Sfântul Pantelimon – Rusikon a fost amenajată o chilie, un paraclis în cinstea Sfântului Siluan și un mic muzeu unde pelerinii pot afla mai multe informații despre condițiile în care s-a nevoit Cuviosul Părinte, despre cum funcționa moara și cum se desfășura ascultarea monahală athonită la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX. După terminarea lucrărilor, a fost oficiată o slujbă de binecuvântare, la sfârșitul căreia a fost evidențiată viața sfântă a Cuviosului.

Despre ascultarea pe care Sfântul Siluan a îndeplinit-o la moara de la Mănăstirea Sfântul Pantelimon a relatat ucenicul și biograful lui, părintele Sofronie Saharov: „Era vremea înfloririi monahismului rus la Athos. Mănăstirea se mărea și devenise aproape ca o cetate în mijlocul pustiei. Numărul fraților atinseese aproape două mii, iar oaspeți și închinători veneau cu sutele din Rusia și adeseori rămăneau timp îndelungat în marile arhondarice ale Mănăstirii. Astfel încât munca la moară nu era una neînsemnată. Și iată, fratele Simeon (numele de botez al Sfântului Siluan), în ciuda unui somn atât de scurt, a unei cât se poate de aspre înfrânări la mâncare, a unei neîntrerupte și fierbinți rugăciuni, a multului și adâncului plâns, uneori până la deznădejde, își împlinea conștiința greaia trudă, unde zilnic trebuia să mănuiască și să care mulțime de saci mari cu făină. Ostenit de chinuitoarele năvale ale dracilor ce creșteau tot mai mult, fratele Simeon a ajuns la capătul puterilor, și în timp ce seșea în chilie, înainte de Vecernie, a încercat preț de o oră sentimentul unei părăsiri totale de către Dumnezeu – fapt care i-a cufundat sufletul în întunericul unei spaime de iad. În aceași zi se duce la Vecernie în paraclisul Sfântului Proroc Ilie ce se află la moară. Atunci, în dreapta ușilor împărătești, în locul icoanei Mântuitorului, a văzut pe Hristos cel Viu. Întreaga sa făptură s-a umplut de focul harului Duhului Sfânt, o lumină dumnezeiască l-a învăluit, răpindu-i mintea la cer. Intensitatea l-a vlăguit pe Simeon întru totul, și Domnul S-a ascuns”.

Cuviosul Siluan a fost trecut în rândul sfinților de Patriarhia Constantinopolului în anul 1987 și este cinstit în ziua adormirii sale, în data de 24 septembrie.

basilica.ro

Agenda pastoral-misionară a Înaltpreasfințitului Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei Septembrie 2019

Duminică, 1 septembrie ❖ A săvârșit slujba de târnosire a bisericii și Sfânta Liturghie în parohia Târgu-Mureș XIII. La finalul slujbei, preotul paroh Ioan Lazăr i-a oferit *Diplomă de vrednicie*, iar binefăcătorii sfântului locaș de închinare au primit *Diplome de aleasă cinstire*.

Miercuri, 4 septembrie ❖ La Centrul eparhial, a primit vizita doamnei Marcela Dărămuș, Inspector Școlar General al județului Alba, și a părintelui prof. univ. dr. Mihai Himcinschi, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia.

Joi, 5 septembrie ❖ La reședința episcopală din Deva, a participat la ședința Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Ardealului.

Vineri, 6 septembrie ❖ A efectuat o vizită de lucru pe șantierul de la Mănăstirea „Hristos Pantocrator” din municipiul Alba Iulia.

Sâmbătă, 7 septembrie ❖ A oficiat slujba de binecuvântare a noii biserici din parohia Iclod, protopopiatul Blaj. La final, preotul paroh Călin Beudean a fost hirotesit *sachelar*. Seara, a săvârșit slujba Vecerniei mari cu Litie la Mănăstirea „Nașterea Maicii Domnului” de la Recea, protopopiatul Târgu-Mureș.

Duminică, 8 septembrie ❖ De hram, a celebrat Sfânta Liturghie în altarul de vară al Mănăstirii „Nașterea Maicii Domnului” de la Recea, protopopiatul Târgu-Mureș.

Marți, 10 septembrie ❖ La Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” de la Izvorul Mureșului, județul Harghita, a participat la Sinaxa Monahală Mitropolitană a Mitropoliei Ardealului.

Miercuri, 11 septembrie ❖ La Centrul eparhial, a primit vizita domnului Mircea Goia, directorul de producție al companiei Cupru Min S.A. Abrud.

Joi, 12 septembrie ❖ A efectuat o vizită pastorală la Așezământul social „Sfântul Mucenic Ciprian” din Ocna Mureș, iar copiilor ocrotiți aici le-a oferit daruri conștând în rechizite școlare.

Vineri, 13 septembrie ❖ A săvârșit slujba Vecerniei mari cu Litie la Mănăstirea „Înălțarea Sfintei Cruci” de la Lupșa, protopopiatul Câmpeni.

Sâmbătă, 14 septembrie ❖ A liturghisit la Mănăstirea „Înălțarea Sfintei Cruci” de la Lupșa, protopopiatul Câmpeni, care, în această zi, și-a sărbătorit hramul.

Duminică, 15 septembrie ❖ A oficiat slujba de binecuvântare a bisericii și Sfânta Liturghie în filia Corna, parohia Roșia Montană II, protopopiatul Câmpeni. La sfârșitul slujbei, preotul paroh Daniel Sicoe a fost hirotesit *sachelar*, iar binefăcătorii sfântului locaș de închinare au primit *Diplome de aleasă cinstire*.

Luni, 16 septembrie ❖ La Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Simion Ștefan” din Alba Iulia, s-a întâlnit cu elevii clasei pregătitoare, aflați sub îndrumarea doamnei învățătoare Maria Bolea.

Marți, 17 septembrie ❖ A oficiat slujba de târnosire a bisericii din filia Cheia, parohia Ponor, protopopiatul Aiud. La final, preotul paroh Liviu Dumbravă a fost hirotesit *sachelar*, iar

binefăcătorii sfântului locaș de închinare au primit *Diplome de aleasă cinstire*.

Joi, 19 septembrie ❖ A săvârșit slujba de binecuvântare a paraclisului din incinta Unității Militare 02213 Sebeș. La final, părintele Ovidiu Truța, preot militar al Garnizoanei Sebeș, a fost hirotesit *iconom-stavrofor*, domnului General-maior Valentin Becheru, Comandantul Comandamentului Comunicațiilor și Informaticii, și domnului colonel-medic Dumitru Raica, Comandantul Unității Militare 02213 Sebeș, le-a fost conferit *Ordinul „Credință și Unire”*, iar binefăcătorii sfântului locaș de închinare le-au fost oferite *Diplome de aleasă cinstire*.

Vineri, 20 septembrie ❖ În Sala „Sfântul Ierotei” din incinta Centrului eparhial, a prezidat examenul pentru ocuparea postului de preot paroh al parohiei Sebeș „Mihail Kogălniceanu”.

Duminică, 22 septembrie ❖ A săvârșit slujba de resfințire a bisericii și Sfânta Liturghie în parohia Teiuș II, protopopiatul Blaj. La sfârșitul slujbei, preotul paroh Petru Lascu a fost hirotesit *iconom-stavrofor*, domnului Valer Tecșa i-a fost acordat *Ordinul „Credință și Unire”*, iar binefăcătorii sfântului locaș de închinare au primit *Diplome de aleasă cinstire*.

Luni, 23 septembrie ❖ La Centrul eparhial, a prezidat comisia de susținere a rapoartelor anuale de cercetare ale doctoranzilor de la Școala Doctorală de Teologie din cadrul Universității „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, aflați sub coordonarea sa.

Marți, 24 septembrie ❖ Cu prilejul praznuirii hramului, a celebrat Sfânta Liturghie la Schitul „Sfântul Siluan Athonitul” de la Cut, protopopiatul Sebeș.

Joi, 26 septembrie ❖ În Piața Cetății din municipiul Alba Iulia, a oficiat slujba de *Te-Deum* și a asistat la ceremonialul militar organizat de Inspectoratul de Jandarmi Județean „Avram Iancu” Alba cu ocazia aniversării a 100 de ani de la înființarea Jandarmeriei în Transilvania. La final, domnului colonel Marius Giurea, Inspector-șef al Inspectoratului de Jandarmi Județean Alba, i-a acordat *Ordinul „Credință și Unire”*.

Vineri, 27 septembrie ❖ La Centrul eparhial, a primit vizita unei echipe de filmare din Coreea de Sud, care va realiza un documentar de promovare turistică a României.

Duminică, 29 septembrie ❖ A oficiat slujba de târnosire a bisericii și Sfânta Liturghie în parohia Ungurei, protopopiatul Sebeș. La sfârșitul slujbei, preotul paroh Vasile Dănilă a fost hirotesit *sachelar*, iar binefăcătorii sfântului locaș de închinare au primit *Diplome de aleasă cinstire*.

Luni, 30 septembrie ❖ În Catedrala Patriarhală din București, a liturghisit în sobor arhieresc, condus de către Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. De asemenea, în Sala Sinodală a Reședinței Patriarhale, a participat la ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

A consemnat
Eugen Bărbăian
Secretar eparhial

●● Evenimente

Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Irineu a resfințit biserica din filia Valea Barnii, parohia Mogoș Cojocani, protopopiatul Câmpeni

În ziua de 13 octombrie, Înaltpreasfințitul Părinte Irineu a oficiat slujba de resfințire a bisericii cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din filia Valea Barnii, parohia Mogoș Cojocani, protopopiatul Câmpeni. În cadrul Sfinței Liturghii, tânărul Alin Gheorghită a fost hirotonit diacon.

Localitatea Valea Barnii este situată în inima munților Apuseni și aparține de comuna Mogoș. Locuitorii de aici se ocupau și se ocupă și în prezent cu creșterea animalelor și cu agricultura. Ma-

joritatea credincioșilor, peste 90%, sunt îmbătrâniți și singuri, deoarece tinerii au plecat la școli și nu s-au mai întors în sat.

Biserica a fost zidită din piatră; aceasta este acoperită cu țiglă, iar turnul ei este acoperit cu tablă. Are forma unei nave cu două intrări laterale, iar catapeteasma este din zid. La finalul slujbei, preotul paroh Adrian Napău a fost hirotesit întru *sachelar*, iar binefăcătorii sfântului locaș au primit *Diplome de aleasă cinstire*.

Pr. Petrișor Muntean

Arhipăstorul Alba Iuliei a oficiat slujba de *Te-Deum* cu prilejul Zilei încoronării primilor Suverani ai României întregite

În data de 15 octombrie, în Catedrala *Reîntregirii* din Alba Iulia, Înaltpreasfințitul Irineu, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, a săvârșit slujba de *Te-Deum*, cu prilejul Zilei încoronării primilor Suverani ai României întregite, eveniment petrecut în urmă cu 97 de ani.

Prin importanța sa istorică, orașul Alba Iulia a devenit un loc binecuvântat, sfințit de către martiri ai credinței și de către eroi ai neamului, mari făuritori de țară, de limbă și cultură românească, iar Catedrala *Încoronării* vorbește tuturor despre noblețea unui popor născut, nu făcut creștin.

Adresându-se celor prezenți, Chiriarhul nostru a spus: „La înfăptuirea Marii Uniri au contribuit, într-un mod minunat, Regele Ferdinand și Regina Maria. Privind la iubirea lor față de Dumne-

zeu și față de Țară, se cuvine să facem tot ce ne stă în putință pentru unitatea spirituală și pentru binele și prosperitatea poporului român”.

Pr. Petrișor Muntean

Înaltpreasfințitul Părinte Irineu a săvârșit slujba de binecuvântare a casei parohiale din parohia Sărmășel-Gară, protopopiatul Luduș, județul Mureș

Joi, 24 octombrie, Părintele Arhiepiscop Irineu a săvârșit slujba de binecuvântare a casei parohiale din parohia Sărmășel-Gară. Păstorul acestei comunități este părintele Constantin Gavra, care, pentru vrednicia sa, a fost hirotesit întru *sachelar*.

Numele localității vine de la „baracă”, deoarece atunci când primul evreu s-a stabilit aici, acesta și-a construit o baracă (un sediu), necesară meseriei lui de comerciant. Comunitatea mică de atunci a construit moara, care se păs-

trează și azi, și tot aici s-a construit prima stație de comprimare și îmbuteliere a gazului metan din Europa.

Prima biserică, de lemn, datează din jurul anului 1601, iar cea nouă a fost târnosită în anul 2005. Lucrările la casa parohială au început în anul 2015, aceasta fiind necesară, deoarece preotul paroh locuia într-o casă închiriată. Bucuria întâlnirii credincioșilor cu Arhipăstorul lor a fost mare, aceștia primind binecuvântare și hrană pentru suflet.

Pr. Petrișor Muntean

REDACȚIA „CREDINȚA STRĂBUNĂ”

Președinte: Înaltpreasfințitul Părinte IRINEU, Arhiepiscop al Alba Iuliei;
Redactor șef: Pr. Oliviu Botoi;
Redactori: Pr. Nicolae Aloman; Andrei Motora;
Colaboratori: Pr. Petrișor Muntean, Arhid. Rafael Orzei, Pr. Ioșif Zoica;

ISSN 1222-2313

Abonamentele se fac la orice Oficiu Poștal din țară sau direct prin mandat poștal pe adresa: ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ ALBA IULIA, str. Mihai Viteazul, nr. 16, specificând pe verso: abonament „CREDINȚA STRĂBUNĂ” pe 2019 și adresa completă sau prin e-mail: editurareintregirea@gmail.com
Prețul unui abonament pe un an este de 20 lei + taxele poștale în valoare de 4 lei.

Tiparul executat la
TIPOGRAFIA ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE
ALBA IULIA
Concepție grafică și tehnoredactare
Pr. Nicolae Aloman